

SLOVENSKI NAROD

znaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inzerati petih vrst a Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

MEDNARODNA VLADA Z A B E S I N I J O ?

Poslednja faza pogajanj za mirno likvidacijo italijansko- abesinskega spora

Zeneva, 19. septembra. Č. Včeraj dopoldne je odbor petih končno formuliral besedilo svojih predlogov za mirno poravnava italijansko-abesinskega spora. Predsednik Madaraga je predloge izročil baronu Aloisiju in Havarlatu ter generalnemu tajniku Društva narodov. Predlogi obsegajo šest tipkanih strani.

Kakor zatrjujejo poučeni krogi, je tudi v odboru petih zmagala angleška teza in je moral Laval opustiti vse posredovalne poskuse. Pogajanja zaradi abesinske afere so s tem stopila v poslednjo fazo. Čeprav še niso znane še nobene bistvene podrobnosti, vendar govore v krogih Društva narodov, da pričajo predlogi odbora petih nekako mednarodno vladno.

do v Abesiniji, ki bi precej okrnila suverenost Abesinije, vendar pa v marsičem ne ugodila italijanskim predlogom. Kolektivna vlada Društva narodov bi obstojele iz enega generalnega upravnika in več okrajnih upravnikov. Vprašanja te,itorialnih izjem, sestava uprave in narodnosti upravnikov so pridržani direktnim pogajanjem. Načrt določa ob enem tudi finančno in gospodarsko pomoč Abesiniji.

Rim nepopustljiv

Rim, 19. septembra. g. V političnih krogih pričakujejo, da bo ministri svet, ki se bo sestel v soboto 21. t. m., odklonil predloge ženevskega odbora petih. Isti dan

bo najbrže izvršen pred dnevi najavljeni fašistični generalni apel.

Včeraj je odplulo iz Neapla 3000 mož za Vzhodno Afriko. V Genovi pa je bilo vkranih 1500 mož divizije Assietta.

Italijanska pomorska baza na otoku Lerosu

Atene, 19. septembra. Č. Listi poročajo, da so Italijani na otoku Lerosu zgradili močno pomorsko bazo za svoje vojne brodove. Tudi bližnji otoki so utrjeni, tako da bodo lahko dolgo kljubovali morebitnim napadom sovražnega brodomorja. Utrdbe so v zadnjem času naglo izpopolnjujejo in večajo.

Mussolini odklanja ženevske predloge

Italija ne bo v nobenem primeru umaknila svoje vojske iz vzhodne Afrike

London, 19. septembra. AA. Današnji »Daily Mail« priobčuje izjavo predsednika italijanske vlade Mussolini njegovemu posebnemu poročevalcu Wardu Pricu. Poročevalec je opozoril Mussolinija na trditve listov, češ, da smatra Italija predloge petčlanskega odbora za nezadostne in za slabše, kakor so bili predlogi, ki jih je predložila italijanski vladi konferenca treh v Parizu. Na to vprašanje je Mussolini odgovoril:

Načrt petčlanskega odbora ni samo nesprejemljiv, nego je v resnici smešen. Kaže, da me ima odbor Društva narodov za navadnega zbiraleca pušave.

Mussolini je nadaljeval:

Šele kasneje bom dobil podrobno poročilo iz Zeneve, če pa so točna poročila posameznih časopisnih agencij o teh predlogih, tedaj jih ne bi mogel drugače razumeti, kakor da pomenijo ironijo. Vsa kaže, da hočejo italijanski potrebi po razširjanju ustreči z odstopom pušave v Danakilu in kamenitega sveta v Ogađenju.

V svojem nadaljnjem razgovoru je Mussolini izjavil, da so mu Francozi nedavno odstopili 110.000 kvadratnih milj Sahare, kjer stanoje samo 62 ljudi, ki so jih šele po daljšem iskanju našli v neki zapuščenih dolini, kjer se slučajno nahaja nekaj vode.

Pokrajina Danakil je dejal Mussolini, je izsušeno dno nekdanjega morskog

ga zaliva. V dolžini 200 milj je sam pesek, kjer ne poganja niti ena bilka. V teh krajih ne more živeti niti najpremitivnejši Abesinec.

O Ogađenju je Mussolini izjavil, da je kamenita pušava. Počena še lahko nekaj koristi. Dele libijske pušave v italijanski severni Afriki so s vodnim namakanjem že pretvorjeni v zemljo za naselitev, kaj pa naj počnemo s pušavo, kjer je samo kamenje in kjer ne more niti ena rast?

Glede načrta mednarodne uprave in orožništva je Mussolini izjavil, da v njem ne računajo s sodelovanjem Italije. Kaže, kakor da nam predlagajo, naj se vrnemo domov s svojimi 200.000 vojaki iz Afrike. S tem naj dokazujemo, da smo jih poslali v vzhodno Afriko samo na izlet. Tega ne bomo v nobenem primeru storili.

Mussolini je nato izjavil, da bi se moral odbor sveta Društva narodov posvetiti bistvu abesinskega vprašanja. Upoštevati bi moral predvsem, da pravga abesinskega naroda ni, pač pa je tam pleme Amharov, ki je z orožjem v roki zaslužilo ostale narode v Abesiniji. Ta ljudstva bodo bolj živila pod italijansko oblastjo. Sicer pa bo Italija tudi vladajočemu plemenu samemu mogla nuditi mnogo boljše pogoje za življenje in mu utrditi pot k resnični civilizaciji.

Znižanje prejemkov javnih nameščenecv

Uredba o znižanju osebnih prejemkov državnih in samoupravnih nameščenecv se začne izvajati 1. oktobra

Beograd, 19. septembra. p. Sredi je bila objavljena uredba ministrskega sveta o znižanju osebnih prejemkov državnih in samoupravnih nameščenecv. Glavne določbe uredb so:

Osebnostne doklade

Spremenjena je uredba o draginskih dokladah od 12. marca 1932. in so določene nove draginske doklade v mesečnih zneskih:

predsednik vlade 4.000 Din,
ministri in bani 3.000 Din,
uradniki državne uprave in prometnih ustanov

(prva številka znači položajno skupino in stopnjo, naslednje tri številke draginske doklade za prvi, drugi in tretji draginski razred):

III — 1	Din 100, 0, 0.
III — 2	Din 220, 0, 0.
IV — 1	Din 340, 100, 0.
IV — 2	Din 460, 220, 120.
V —	Din 520, 280, 180.
VI —	Din 580, 340, 240.
VII —	Din 640, 400, 290.
VIII, IX in X	Din 680, 440, 340.

Oficirji in odgovarjajoči čini pri morarici:
brigadni general I. Din 100, 0, 0.
brigadni general II. Din 220, 0, 0.
polkovnik Din 340, 100, 0.
podpolkovnik Din 460, 220, 120.
major Din 520, 280, 180.
kapetan I. Din 580, 340, 240.
kapetan II. Din 640, 400, 290.
poročnik in podporočnik Din 680, 440, 340.
Zvaničniki civilnega reda: Din 680, 440, 340.

Zvaničniki prometnih ustanov I. kategorije: Din 680, 440, 340; v 4. skupini Din 670, 430, 330.

Zvaničniki II. kategorije:
I. skupina Din 660, 490, 410.
II. skupina Din 640, 480, 430.
III. skupina Din 610, 450, 410.
Služitelji civilnega reda Din 520, 430, 410.
Služitelji prometnih ustanov Din 520, 420, 390.

Poročena državna nameščenka nima pravice do osebnih doklad. To pa ne velja, kadar stanoje sama in žena v raznih krajih, kadar je žena zakonito ločena ali živi ločeno od moža zaradi zakonskih razprtij.

Rodbinske doklade

Rodbinske doklade pripadajo za vsakega otroka, rojenega v zakonitem roku ali pozakonjenega, in znašajo: a) po 110 Din na mesec, če ima nameščenec do tri otroke; b) po 120 Din na mesec, če ima nameščenec več kot tri otroke.

Za polčasne v vojski in mornarici ostalejo tudi nadalje v veljavi dotedanje določbe.

Ako sta mož in žena državna nameščenca ali je eden izmed zakoncev državni nameščenec, drugi pa banovski, občinski ali zasebni nameščenec ali upokojenec, rodbinska doklada za otroka ne pripada ne možu, ne ženi. Če živita ločeno zaradi zakonskih razprtij ali ločitve zakona, pripadajo rodbinske doklade za otroka tistemu zakoncu državnemu nameščencu, ki otroka vzdržuje.

Ako je mati državna nameščenka, oče pa zasebni poklica, mati nima pravice do rodbinske doklade za otroka, izvenredno če je oče siromašen in nesposoben za vzdrževanje.

ževanje. To velja tudi v primeru njunega ločenega življenja ali ločitve zakona.

Ako žena, ki je državna, banovinska, občinska ali zasebna nameščenka, oziroma vpokojenka, živi ločeno od moža državnega nameščenca, se ima rodbinska doklada za otroka izplačati ženi, če ga ona vzdržuje.

Rodbinske doklade za otroke ne pripadajo: a) kadar je otrok izpolnil 16. leto, b) kadar je otrok v javni ali zasebni službi in ima več ko 150 Din na mesec, ali mu pa delodajalec daje brezplačno oskrbo brez plačila, c) kadar je otrok spravljen v civilnem, vojaškem, dobrodelnem ali vzgojnem zavodu, kjer ima brezplačno oskrbo, d) kadar otrok, bodisi od domačih ali inozemskih ustanov dobiva podporo ali pokojnino ali kaj podobnega več ko 150 Din na mesec, e) kadar ima otrok od lastnega imetja, premičnega ali nepremičnega, dohodka večje od 200 Din na mesec, f) kadar dobiva otrok po smrti drugega roditelja rodbinsko pokojnino ali invalidno podporo večje od 250 Din na mesec.

Za sprejemanje rodbinskih doklad za otroka mora nameščenec predložiti pristojni blagajni prijavo v obliki navadne vloge in v njej tole izjaviti, da: a) žena ni državna, samoupravna ne zasebna uslužbenka ne vpokojenka, b) otrok ni zaposlen v javni ne v zasebni službi, c) otrok ni spravljen ne v civilnem, vojaškem, dobrodelnem ali vzgojnem zavodu, d) otrok ne prejema ne od nobene domače ne tuje ustanove podpore ne pokojnine ne darila, e) otrok nima lastnega premičnega ne nepremičnega imetja, f) otrok ne uživa rodbinske doklade ne invalidne podpore.

Doklade za orožnike in graničarje

narednik vodnik I.	Din 950, 890, 830
narednik vodnik II.	Din 870, 840, 790
narednik vodnik III.	Din 830, 800, 770
narednik	Din 780, 770, 760
podnarednik	Din 780, 770, 750
kaplar	Din 770, 760, 740
stalni orožnik	Din 760, 720, 620

Rodbinske doklade za ženo iz čl. 83 prvega odstavka o orožnikih od 3. novembra 1931 se ukinejo, rodbinske doklade za vsakega zakonskega ali pozakonjenega otroka pa znašajo: a) po 110 Din na mesec, če ima otrok tri otroke, b) po 120 Din na mesec, če ima otrok več kot tri otroke.

Osebnostne doklade graničarjev so: narednik vodnik 750 Din, narednik 710 Din, podnarednik 670 Din, kaplar 630 Din, redov 580 Din. Rodbinske doklade za vsakega otroka znašajo po 110 Din na mesec.

Vpokojeanci

Na sličan način kakor v uredbi o dokladah aktivnim državnim uslužbencom so izvršene spremembe tudi o uredbi o dokladah državnim upokojencem z dne 14. marca 1932.

Ako sta mož in žena osebna vpokojenka ali je eden izmed obeh osebni vpokojenec, drugi pa državni, banovinski, občinski ali zasebni nameščenec oziroma vpokojenec, ne pripada rodbinska doklada za otroka ne možu, ne ženi. Če živita ločeno radi zakonskih razprtij, ali v ločenem zakonu pripada rodbinska doklada za otroka sogropu državnemu upokojencu, ki prehranjuje otroka.

Če je mati osebna vpokojenka, oče pa zasebni poklica, mati nima pravice do

rodbinske doklade za otroka, razen ako je oče siromašnega stanja in si ne more služiti kruha. To ne velja za primer njegove ločenega življenja ali zakonske ločitve.

Omožene žene, osebne vpokojenke, nimajo pravice do osebnih doklad, če jim je pokojnina odmerjena po prejemkih zakonov, ki so stopili v veljavo po 31. avgusta 1923 leta, imajo pa pravico do polovice osebnih doklad, če jim je pokojnina odmerjena po prejemkih zakonov, ki so dobili obvezno moč pred 1. septembrom 1923 leta. To velja tudi za osebe, nastete v čl. 11.

Kot omožene ne veljajo vdove in žene, ki žive ločeno od moža radi zakonskih razprtij.

Glede rodbinske doklade za otroke velja analogne določbe kakor za aktivne nameščenec.

Rodbinska doklada pripada za vsakega otroka, rojenega v zakonitem braku ali pozakonjenega, in znaša: a) 110 Din mesečno, b) 120 Din mesečno, če ima vpokojenec več kot 3 otroke.

Osebna in rodbinska doklada ne pripadajo vpokojencem, ki imajo od posestva ali osebnega dela mesečni dohodek, ki presega v I. draginskem razredu 3000 Din, v II. raz. 2.000 Din in v III. raz. 1.000 Din.

Pripravniki in dnevničarji

Plače uradniških pripravnikov v prvem draginskem razredu za 4%, v drugem draginskem razredu za 6%.

Poleg plače pripada uradniškim pripravnikom tudi rodbinska doklada za otroke, pod pogoji, ki veljajo za ostale državne uslužbence.

Te določbe ne veljajo za poročene žene, katerim se izplačujejo zmanjšane plače na podlagi rešitve ministrskega sveta št. 14.301/I iz 11. aprila 1934 leta. Če pa preneha na tej osnovi razlika v izplačilu zmanjšane plače, veljajo tudi zanje določbe 1. odstavka.

Pogodbenim uradnikom, honorar. uslužbencom in dnevničarjem, se znižajo mesečne brutto nagrade, in sicer: a) za 8%, če znašajo nad 4.000 mesečno, b) za 7%, če znašajo 3.000 Din mesečno, c) za 6%, če znašajo 2.000 Din mesečno, d) za 5%, če znašajo 1.300 Din mesečno, e) za 4%, če znašajo 900 Din mesečno.

Specialne doklade v denarju, stalne honorarji in nagrade, kakor tudi tanieme, ki se na kakršnikoli osnovi izplačujejo drž. uslužbencom in vpokojencem poleg njihovih rednih prejemkov se znižajo za 20%. To ne velja za tiste posebne doklade, ki so namenjene pokritju materialnih potreb, kakor n. pr. doklade za vzdrževanje avtomobila, doklade za obleko, za slugo, za kurne in podobno.

★

V vseh določbah, ki govore o osebnih in rodbinskih draginskih dokladah, je treba besedo »draginskih« črtati.

Pooblašča se minister financ, da objavi poenostavljeno izdanje uredb o draginskih dokladah državnih uslužbenecv št. 10.990/I iz 1932 leta, uredb o draginskih dokladah državnih uslužbenecv št. 11.330/I od 1923 leta pod naslovom »Uredba o osebnih in draginskih dokladah državnih uslužbenecv« in »Uredba o osebnih in rodbinskih dokladah državnih vpokojencev«.

Glede ureditve prejemkov banovinskih in občinskih uslužbenecv in vpokojencev, kakor tudi uslužbenecv direktij rečne plojbe, državnih posestev Belje in Topolovac in državne tovarne za sladkor na Čukarici bodo izdali pristojni ministri in bani v svojem delokrogu potrebne navedbe tako, da pripadajo znižanja prejemki od 1. oktobra 1935.

Ta uredba dobi obvezno moč z dnem razglasitve v »Službenih novinah« in jo je izdati od 1. oktobra 1935.

Prehrana pasivnih krajev

Sestanek narodnih poslancev vladne večine — Poročila ministrov o ukrepih za prehrano pasivnih krajev

Beograd, 19. septembra. p. V dvorani finančnega odbora Narodne skupščine so se včeraj ob 18. sestali narodni poslanci vladne večine. Sestanek je bil sklican na pobudo komneničkega ministra za socialno politiko Komnenovića, ki je poročal o načrtih vlade za prehrano pasivnih krajev in izjavil, da se bo vprašanje skušalo urediti na tri načine: 1. z javnimi deli, 2. s podporo v blagu in 3. z znižanjem tarif za prevoz hrane, najprej koruze, potem pa še pšenice in krme.

Prometni minister dr. Spaho je poročal, da se bo znižala železniška tarifa za prevoz žita v korist pasivnih in onih krajev, ki so oddaljeni nad 500 km od žitarnih pokrajev. Nadalje je naštel proge, ki se bodo gradile, da se omogoči ljudem v pasivnih krajih primeren zaslužek. Med temi v dravski banovini ni nobene. Po finančnem zakonu je pooblaščen, da najame 300 milijonov Din posojila pri DHB, od česar se bo 200 milijonov porabilo za meze, 100 milijonov pa za nabavo materijala. Končno je še sporočil, da se bo delavcem, ki se vračajo s sezonskega dela po železnici domov, dovolila najbrže brezplačna afi pa 75% znižana voznina.

Minister za gradbe Bobić je poročal o javnih delih, ki se sedaj gradijo. V gradnji so javna dela za skupni znesek 220

milijonov Din. Vseh banovin doslej ni bilo mogoče zadovoljiti, ker je primanjkovalo kreditov. Skušal bo izposloviti 200 milijonov Din za zgraditev mednarodne ceste Subotica — Beograd — Niš — Oribrod. Napovedal je tudi večje reforme v svojem resoru.

Kmetijski minister Stanković je glede na govornice, da se bo zaradi suše povzela cena krmi poudaril, da je vlada zabilala izvoz krme iz države in da se zaradi tega povzraja cen ni treba bati.

Nato se je razvila debata, v katero je poleg drugih posegel tudi narodni poslanec dr. Lovrenčević, ki je poudarjal potrebo, da se tudi dravska banovina vijeje med pasivne kraje.

Zahteve lesnih trgovcev

Beograd, 19. septembra. p. Narodni poslanec dr. Ivan Lovrenčević je včeraj obiskal ministra za šume in rudnike in mu predložil zahteve naših lesnih trgovcev, sprejete na zborovanju Zveze trgovskih združenj 15. t. m. v Ljutomeru. Dobil je zagotovilo, da se bodo v Italijo v kratkem priela pogajanja in da so potrebne odredbe že pripravljene. Težave v lesni trgovini iz Italijo so nastale, ker se naša država ni priključila tako zvezanemu rimskemu sporazumu, ki je bil sklenjen med Italijo, Avstrijo in Madžarsko lani 17. marca.

Povečanje izvoza ovc na Francosko

Beograd, 19. septembra. AA. Razen povečanja kontingenta za uvoz jabolk iz Jugoslavije je francoska vlada sklenila povečati s 1. oktobrom tudi kontingent ovc, ki se uvažajo iz Jugoslavije na Francosko. Dosedanjih 5% se poveča na 36% uvoznega kontingenta iz Jugoslavije.

Italijansko vojno posojilo

Rim, 19. septembra. w. Ministrski svet je včeraj sprejel zakonski načrt, ki pooblašča vlado, da sme za finansiranje obrambe italijanskih kolonij v Vzhodni Afriki razpisati 6% rentno posojilo, ki bo sedaj in v bodočnosti prosto vsakega davka in se bo podpisovalo 96 lir za 100 lir nominalne. Lastniki 37½% rente morejo novo posojilo podpisati z 80 lirami za 100 lir nominalne, ako vplačajo takoj v gotovini 15 lir. Podpisnikom novega posojila se bodo dovolile velike olajšave. Termin za začetek podpisovanja in končni termin bosta določena kasneje.

Dalje je ministrski svet sklenil ukrepe, ki se tičejo poslovnega davka, pridobitve in transportov blaga na avtomobilih in železnicih. Zgodnji ukrepi bodo omogočili vladi zvišati dohodek ter od sedaj naprej v precejšnji meri znižati proračunski deficit. Ter bodo tudi nudili možnost se postaviti izenačen proračunski načrt za prihodnje finančno leto.

900 milijonov za javna dela v Franciji

Paris, 19. septembra. AA. Včeraj se je pod predsedstvom ministra za dela Francoskega ostal osrednji državni odbor za javna dela in skupni odbor velike partije javnih del v konjaci vrednosti 900 milijonov frankov, ki se bodo takoj začeli. Gre pred vsem za izpopolnitev francoskega cestnega omrežja, zlasti mednarodnega značaja. Dalje bodo razširili in modernizirali nekatere pristaniške naprave v Le Havru in regulirali reko Isere. V načrtu so tudi poškodovana dela in gradnja nekaterih glavnih poslopj za velike parisko razstave leta 1937. Pri teh delih bodo zaposleni razen strokovnih delavcev tudi mnogi nekvalificirani delavci.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza
(Devize z včerajšjo premijo 38,6%)
Amsterdam 3969,58 — 2984,18; — Berlin 1756,08 — 1769,95; — Bruselj 740,34 — 745,31
Curih 1424,22 — 1481,29; — London 216,12 — 218,13; — New York 4368,21 — 4394,63;
Paris 389,47 — 390,91; Praga 181,48 — 182,58
— Trst 337,48 — 340,76. Avstrijski šiling v privatnem ringu 8,50 — 8,60
Inozemske borze
Curih, 19. septembra: Beograd 7, Paris 20,325, London 16,21, New York 308,5, Bruselj 52,025, Milan 25,16, Madrid 42,075, Amsterdam 208,50, Berlin 124,10, Dunaj 57,35, Praga 12,75, Varšava 57,975.

Pred letošnjo trgatvijo

Letošnji vinski pridelek v Sloveniji bo po količini in kakovosti povprečen

Maribor, 18. septembra. Pozna je bila letošnja pomlad. Prve dni maja nas je zadela pozna pozeba, ki je v mnogih vinogradnih krajih napravila na mladih, nežnih trsnih pogankih mnogo škodo. Sledilo je suho poletje, ki je bilo za razvoj vinske trte dokaj ugodno. Tako se je škoda, povzročena po majski pozebi, znatno zmanjšala. Vinogradi so se popravili, bolj nego smo prvotno mogli pričakovati. Vinogradnikovega obupa je sledilo upanje na vsej aredu vinski letini. Zalostnejše so razmere tam, kjer je toča poškodovale vinograde. V boju zoper trske škodljivce in boleznih, je vinogradnik letos popolnoma uspel. Ob lepem vremenu je tra napolno odvetel škodo, povzročeno po groznem sukanju, je bila neznatna. Peronospora in oidij vreme ni bilo posebno naklonjeno. Z vestnim skropitvenjem in žvepljenjem ob pravem času se jih je vinogradnik uspešno ubranil. Škoda povzročena po kiseljaku (druga generacija groznega sukanja) je majhna, ker za širjenje gnilobe zaradi suhega vremena dosedaj niso bili dani pogoji. V krajih, kjer pozeba ni bila obširna, to so višje lege, je stanje vinogradov povsem zadovoljivo. Drugod pa, t. j. v srednjih in nižjih legah, pa je še vsej zadovoljivo.

V splošnem danes lahko rečemo, da bo letošnji vinski pridelek količinski in kakovostno povprečen. Izredno lepo in trajno suho vreme, bi moglo kakovost pridelka izdatno dvigniti. Ker starih vinskih zalog ni, upajmo na boljše cene vinskega mošta in vina, nego zadnja leta. To pa velja le za primer, če se strgati v prenosljivo in se bomo tudi v tehnični pogledu potrudili, da bo kakovost pridelka kar najboljša. Vse to je tudi, da se ne prenamagamo s prodajo mošta za vsako ceno, ki nam jo bodo nudili nakupovalci vinskega mošta. Časopise je že v začetku septembra poročalo, da obiskujejo Halozne in Slovenske gorice nakupovalci vinskega mošta, ki nudijo zanj 75 par, do 1. Din za liter. To dejstvo je napotilo Vinarsko podjetje v Ptuj, da je sklenilo za 7. t. m. sestanek vinogradnikov, na katerem so določili minimalne cene za vinski mošt, kakor sledi:

1. Vinski mošt od večjih rdečih vrst (belina, ranol, Hovščina in sorodne vrste) z do 14% sladkorja, od Din 2.- naprej.
2. Mešane vrste s 14 do 16% sladkorja od 3.- Din naprej.
3. Mešane vrste s 16 do 18% sladkorja, od Din 3.50 naprej.
4. Mešane vrste s 18% sladkorja in več, od Din 4.- naprej.
5. Sortirane kvaletetne vrste z 20% sladkorja in več, od Din 5.- naprej za liter.

Istovrstno je Vinarska podjetja v Ptuj poslala vlogo na Vinarsko društvo v Mariboru, v kateri zahteva intervencijo, da

banjska uprava v Ljubljani z uredbo določi navedene minimalne cene za vinski mošt. Vinarsko društvo se je za uresničitev te upravičene zahteve zavzelo pri banjski upravi in je povrh še predlagalo, da se sliče, kot za kontrolo prodaje hmelja, tudi za kontrolo prodaje vinskega mošta in vina določi tržni komisarij. Cene pod Din 3.- za liter mošta bi prav ne smelo biti.

Člani Vinarskega podjetja v Ljutomeru se bodo sestali dne 29. t. m., da se pogovore o kupnji z vinskim moštom in ocenah za mošt in vino. Vse ostale vinarske podružnice širom dravske banovine valjmo, da skličejo seštanke svojih članov z istim namenom.

Bog nam je letos naklonil ponekod še precej bogato vinsko letino, pa kaj nam vinogradnikom to pomaga, če jo moramo takorekoč darovati posameznikom, ki se njo obogate, vinogradnik pa z izkupičkom ne more kriti niti pridelovalnih stroškov. Za plačilo davkov in drugih javnih dajatev za obliko in obutev za sebe in svoje, za prehrano in nadaljno obratovanje pa mu ne ostane nič. Toda kaj takega noben objektiven človek ne more želeli. Zato je pokret vinogradnikov za doseg primernih cen za vinski mošt in vino popolnoma upravičen.

V nobeni banovini naše države ne bo rekonstrukcije. Kjer ni pozeba decimiral pridelka, je neugodno vplivala na množino pridelka dolgotrajna suša. Smemo torej reči, da ves letošnji vinski pridelek lahko potrošimo med letom sami, ker nadprodukcije ne bo, tudi aronoma nizke cene za vinski mošt nikakor niso upravičene. Naj vsak vinogradnik to pove nakupovalcem mošta, ki s posebnim naglasom govorijo o bogati vinski letini.

Končno še par besed na naslov naših vinskih trgovcev in gostilničarjev, ki dajejo prednost tujemu vinskemu moštu in vinu in ga dobavljajo k nam iz drugih krajev, a karavno žive v bližini, če ne sredi vinskih gor. Ponovno jim kličejo v spomin, da so zbiratelji zadnjih naših par in naš kapital, kolikor ga je še med nami, od naših drugih krajev. Naš kmet, obrtnik in trgovec pa pri tem propada dalje, ker je denarja za naročila in nakup med nami vedno manj. Pa tudi naš konzument naj se zaveda, da je njegova sveta dolžnost trošiti proizvode, ki mu jih nudi narava neposredno v njegovi bližini, ne pa da daje prednost tujim proizvodom, predvsem tujemu vinu. Ko si bomo o teh dejstvih popolnoma in jasno in si jih bomo vzeli k srcu, šele takrat si bomo lahko opomogli naš vinogradnik in z njim vred vsak naš pridobitni človek.

Vinarsko društvo za dravska banovina v Mariboru.

Trošarine na električno strujo

Referat glavnega tajnika Zveze industrijcev ing. M. Šukljeta na občnem zboru Zveze elektrotehničnih podjetij

Racionaliziranje obratovanja kalorične centrale je pod takimi pogoji iluzorno. Dosedaj smo navedli zgolj ekonomske momente. Morda so še pomembnejši socialni momenti, ki so po državni trošarini na električno strujo bistveno ožroženi. Že leta 1932 smo opozorili, kolikole važnost je intenzivna razsvetljava tovarniških delavnic in tovarniških dvorišč. Takrat smo zahtevali, da se naj v obrtnih in industrijskih obratih tudi poraba struje za razsvetljavo računa, kot poraba za pogon. Na žalost nismo uspeli s to pametno in polno upravičeno zahtevo. — Specijalno v rudnikih se je uveljavila električni pogon več iz sigurnostnih nego iz ekonomskih razlogov. Uvedba električnega obrata v rudnikih je pa mogoča samo tam, kjer je cena električne struje primerno nizka. Pri taki nizki ceni elektrike pa pomeni filisna trošarina zelo visoko podražitev električne struje ter znatno povišanje produkcijskih stroškov.

Elektrifikacija naših rudnikov se — največ iz razlogov sigurnosti — postopoma izvaja, in so na primer nekateri rudniki Trboveljske premogovne družbe se

vedno urejajo na manj sigurni parni pogon. Uvedba državne trošarine in njena poostreitev z banovinsko in z novimi občinskimi trošarinami je zavirala daljšo elektrifikacijo, ki bi se nemudoma nadelovala, čim odpade obremenitev električne struje po državni in samoupravnih trošarinah.

H koncu naj še opozorimo, da je električna razsvetljava že itak obremenjena z visoko trošarino na električne žarnice, tako da dejansko ni videti, čema se na razsvetljavo nalaga dvojno obdavčenje.

Na podlagi tega razlogov smo meseca julija t. l. v spomenici na gospoda ministra finance predlagali:

da se državna trošarina na električno strujo po točki 7a čl. 72 Zakona o državi trošarini v celoti ukine. — Ako bi se ta predlog ne uveljavil, predlagamo alternativno, da se ukine vsaj drž. trošarina na električno strujo za pogon (točka 7a-2).

— Za skrajni primer predlagamo: a) da se plača na električno strujo za razsvetljavo obrtnih in industrijskih delavnic in dvorišč ista nižja stopnja trošarine, ki velja za pogonsko strujo; b) da se električ-

ni transport v rudniških industrijah osvobodi od trošarine v smislu točke 4 čl. 105 a trošarinkega pravilnika; c) da se električna struja, uporabljena za produkcijo lesovine in celuloze, osvobodi od drž. trošarine analogno točki 5 čl. 105 a trošarinkega pravilnika.

Banovinska trošarina

Uredba o banovinskih trošarinah s dne 29. marca 1935 zabranjuje banovinam nalaganje trošarine na električno strujo, katere služijo kot pogonsko sredstvo. Ta uredba je tem važnejša, ker ustrezna načelu, da se pogonska sredstva in strovine za obrtno-industrijsko produkcijo ne smejo obremenjevati s posebnimi davčnimi. Dosedaj istemu načelu bi se morala zbrani banovinska trošarina na električno strujo za razsvetljavo obrtno-industrijskih delavnic in dvorišč, ker obdavčenje razsvetljave istotako poveča produkcijske stroške, neglede na to, da je prejavljane razloge sigurnosti obratovanja, ki zahtevajo čim intenzivnejšo razsvetljavo tovarniških objektov.

Tudi pri tej priliki moramo omeniti, da je električna razsvetljava itak obremenjena s trošarino na žarnice (stijalce) in je ponovno obdavčenje te razsvetljave s trošarino na električno strujo protivo načelu, da se eden in isti predmet ne sme dvakrat obdavčiti.

Zato smo v preje omenjeni spomenici predlagali, da se Uredba o banovinskih trošarinah izpopolni v tem smislu, da se banovinam zabrani nalaganje trošarine na vso električno energijo. — Ako se ta predlog ne bi uveljavil, predlagamo alternativno, da se Uredba izpopolni v tem smislu, da je zabranjena trošarina tudi na električno strujo za razsvetljavo obrtno-industrijskih delavnic in dvorišč, ter za razsvetljavo rudnikov in rudniških naprav.

Občinska trošarina na električno strujo V slednjem času se množijo slučaj, da uvažajo občine občinsko trošarino na električno strujo za razsvetljavo in tudi za pogon. Kr. banjska uprava dravske banovine je bila pred dvema letoma izjavila, da občinam ne bo odobravala trošarine na električno strujo. Navzlic temu je ista banjska uprava že v več primerih tako trošarino odobrila, češ da to zahtevajo občine. Na ta način ostane intenzivna Kr. vlade, izražena v Uredbi o banovinskih trošarinah, brez koristnega učinka. Ako se občinam dovoli nalaganje trošarine na električno strujo, imamo — poleg že preje navedenih posledic — še ta opasni efekt, da se z občinsko trošarino ustvari občutna razlika v produkcijskih pogojih in s tem v konkurenčni zmoglosti posrednih podjetij.

V naši ponovno omenjeni spomenici smo predlagali, da se s posebno uredbo Kr. vlade zabrani občinam (ali splošno samoupravnim telesom) nalaganje trošarine na električno strujo, ne glede na način njene uporabe.

V podkrepitev naših predlogov se še sklicujemo na resolucijo Združenja elektrotehničnih obrti dravske banovine v Ljubljani s dne 19. junija 1935. Nadejamo se pomembno na predlog, katerega je povodom razprave o predlogu Zakona o budžetskih dvanajstih in Finančnem odboru Narodne skupščine predložila konferenca trgovsko-industrijskih komor v Ljubljani, da se občinam zabrani nalaganje trošarine ali drugačne davščine na prenos, električno energijo in na to, ki služijo kot pogonsko sredstvo ostroma kot strovine v proizvodnji, pri čemer smo menjali, da je glede električne energije razširiti zabranjo nalaganja trošarine v smislu naših predlogov pod II. in III.

Iz Maribora

— Samo še danes hrani gledališka blagajna lanskim abonementom dosežanih sedec. Kdor torej še reflektira na lanske sedec, naj to takoj javi pri gledališki blagajni, ker se bodo jutri začela mesta oddajati novim interesentom. Gledališki abonema sprejema blagajna do nedelje, 22. t. m. opoldne. Na razpolago so še lepi sedeži in se manjšim družbam priporoča zlasti abonema v loži. Za uradnike se določijo ložni sedeži od mesečnih Din 14.- navzgor. Napram lanskemu je letošnji abonema še posebno priporočljiv, ker prejmejo letos vsi abonementi gostovanje

ložnost, dokler tega ne dosežemo.

Izgnil je roko proti njej in ji ponujal pismo. Sida se je borila z zadnjimi močmi in z radovednostjo, ki jo je napadala z neizprosno trdnostjo in že se je zdelo, da bo zmagala, pa vendar ni.

»Bodi,« je odgovorila čez nekaj časa.

»Samo, da bom imela mir.«

Vzela je pismo in brez pozdrava in odzdrava zdrla s svojimi konjem dalje v jesenski gozdu. Zdravnik je strmel za njo, dokler ni izginila za ovinkom, potem je vzpodbodel konja in odjahal proti Hruščini.

Prida je drvela dalje kakor da bi jo preganjali napadalc. V roki je držala Franjevo pismo in srce ji je divje bilo.

»Kaj mi je napisal? Naj ga res odprem in preberem?«

V globini goščave je ustavila konja in obotavljaje se zrla na drobno reč v svoji roki. Potem je počasi raztrgala ovoji, izvela pismo in ga razgrnila. Njen pogled je mrzlično požiral besede in stavke:

»Ljuba Sida!

Dasi sem v zadnjih tednih preživel nečesto težkih trenutkov, so bili vendarle sinočni v kavarni »Bristol« in oni po odhodu najtežji. Tvoja žalitev me ni zadela zaradi žalivosti, ampak zaradi tega, ker mi je dokazala, da me sovražiš in zaničuješ. Povedala mi je razložno, kaj misliš o meni.

Sovražniki naših zob

so najnevarnejši, če lahko neopazno vršijo svoje razdiralno delo, podobno kakor milijonska armada gnilobnih bakterij. Če postanejo poškodbe vidne, je že prepozno. Bolje je se temu pravočasno izogniti, s tem da redno čistimo zobe z zobno pasto Chlorodont, ki navzlic svoji izredni čistilni moči, ne načinja občutljive zobne sklenine.

Tuba Din. 8.—

Jugoslovanski proizvod

Ljubljanske opere, in sicer opero »Seviljski brivci« z odličnim basistom Betelton v partiji don Basilia.

— Za »Brate Karamazov« išče gledališče Statist, ki se naj javijo drevi pri vaji.

— Zadnje dejanje Markuševskega procesa: Včeraj dopoldne je bila obnovljena razprava v procesu 44-letne Ane Markuševje, žene nedavno oproščene Ivana Markuševja. Ana je bila leta 1928. obsojena zaradi soudeležbe pri umoru v Benediktovem gozdu na 3 leta robije. Pri včerajšnji razpravi pa je bila tudi Ana oproščena. Zastopal jo je mariborski advokat g. dr. Danilo Komavil.

— Mlada žena in strup... Včeraj jutraj se je v Studencih zastrupila 23-letna delavka žena Rozalija F. Ko ni bilo njenega moža doma, je izpla večjo količino očetne kuhinje, ter se v mukah zgrudila. Toda k sreči so njeno dejanje ljudje kmalu odkrili in poklicali so na pomoč reševalce, ki so obupano prepeljali v tukajšnjo bolnico.

Poljaki na nebotičniku

Ljubljana, 19. septembra

Kakor vsi inozemski gosti, ki jih je bilo letos v Ljubljani mnogo, so tudi poljski gospodarstveniki včeraj obiskali nebotičnik in njegova elitna zabavišča. Vsi so bili seveda navdušeni nad lepim razgledom in tudi opremo tega našega lepega lokala.

V baru je bil zanje pripravljen posebno skrbno izbran program, ki je majhne prostore napolnil do zadnjega kotička. Že v prvih urah je zavladalo najbolje razpoloženje, ki ima zanj gotovo mnogo zaslug popularni in odlični jazz duo Etti, mlada simpatična Splitčanka in njen tovariš Zagrebčan, ki sta bila neustrašna lektor vsako noč in ki sta ponovno pokazala svojo visoko glasbeno nadarjenost. S svojimi živahnimi plesi sta vzbudila mnogo zanimanja tudi Katlen in Gora, prav tako pa se je obnesel duo Paul in Nera, ki sta nam pokazala nekaj res posrečenih plesnih atrakcij.

Splošno pozornost in simpatije Poljakov, kakor tudi Ljubljancem, je za svoje res odlične plesne žela mlada in ljubka Ery Vera, ki je nastopila tudi v poljskem narodnem kostumu. Njen nastop je vsem gostom najbolj ugaljal in bi bilo prav, da bi uprava kavarne tudi za bodoče — poskrbela, da bi bilo na programu vedno tudi nekaj lepih plesov slovanskih narodov, ne pa le izumetničen in včasih še skoraj dolgočasen artistski ples. Laskavo priznanje in živahen aplavz, ki ga je za nagrado prejela talentirana Ery Vera, je le potrdilo to željo.

Poljski gostje so se v prav prijetnem razpoloženju zabavali do pozne ure in ponovno izražali svoje simpatije do Ljubljane in naših krajev.

Iz Celja

— Medlupe sokolske tekme v odbojki na dravsko banovino bodo v nedeljo 23. t. m. v Celju. Borba za prvaka dravske banovine v odbojki bo gotovo zelo živahna in zanimiva.

— V prid slepemu celjskemu skladatelju Edvardu Interbergerju priredi celjska železnikarska godba v nedeljo 22. t. m. ob 11. dopoldne dobrodelni koncert v mestnem parku. Na aporedu so tudi skladbe G. Interbergerja.

— V Kolesarska dirka. Klub slovenskih kolesarjev v Celju bo priredil v nedeljo 22. t. m. dirko za klubovo prvenstvo za 1.1935-36 na progi Celje—Grobje—Celje—Frankovo—Celje (60 km). Start bo ob 14. na Kretkovi cesti pred Glazijo, cilj pa ob 16. pred gostilno Svetel na Mariborski cesti.

— Odprta planinske koče. V Savinjskih planinah ostanejo vse planinske koče odprte in v oskrbovanje še vse september. Kobekov dom na Korošici se zapre 1. oktobra. Frischautov dom na Okrešlju bo oskrbovan

do 1. oktobra stalno, v oktobru pa samo ob sobotah in nedeljah. Planinska postojanka v Logarski dolini je oskrbovana poleti in pozimi. Vse leto sta oskrbovani tudi Mozirski in Celjski koča.

— V Celjski bolnici je umrla v sredo 35 letna posestnica Antonija Borhova iz Verrah pri Bučah v Kozjanskem okraju.

Beležnica

Koledar.

Danes: Četrtek, 19. septembra, Katoličani: Januarij, Vitodrag

Današnje prireditve

Kino Matica: Šanghaj — New York — Paris

Kino Ideal: Kralja valčka

Kino Slova: Fraskita

Pomotniški zbor združenja trgovcev. Občni zbor ob 19 v mali dvorani Trgovskega doma.

Dežurne lekarne

Danes: Mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20 in Gartin, Moste — Zaloška cesta.

OPERA

19. septembra četrtek Trjavla. Jven. Globoko znžane cene od 20 Din navzdol. 22. septembra nedelja ob 20. Hffmango-ve pripovedke. Gostuje Marijan Rus, Jven.

Stavka v celjski cinkarni

Celja, 18. septembra

Upravni svet Cinkarne d. d. v Celju se je posvetoval v soboto in nedeljo o delavskih zahtevah. Naknadno doznavamo o posvetovanju še sledenče: Zastopniki delavstva so opravili svoje zahteve po povišanju mezd s tem, da so zaslužki minimalni in ne zadoščajo za kritje potreb. Upravni svet je na seji v soboto in nedeljo v prisotnosti zastopnikov ministrstva za šume in rudnike gg. inž. Zahradnika in inž. Gojkovića ugotovil, da je delavstvo stopilo v stavko, ne da bi bilo prej odpovedalo še veljavno kolektivno pogodbo z dne 26. junija 1933, v kateri je predvidena enomesečna odpoved. Ugoto. vili je dalje na podlagi meznega seznama, da je od skupnega zaslužka v avgustu v znesku 316.578.43 Din pri 7.413 6/8 storjenih šitkov odpadel na enega delavca povprečni mesečni zaslužek 1.167.94 Din, ali 42.70 Din na šit. Predstavnik države gg. inž. Zahradnik in inž. Gojkovića, sta ugotovila, da niti ena industrija v okolici ne plačuje tako visokih mezd. Posebej je se poudarjalo, da ima delavstvo Cinkarne že 10 let iste plače in kljub boljši konjunkturi ni prišlo prej z zahtevo povišanja plač, temveč zahteva to danes, ko obstoji zaradi znižanja indeksa življenjskih potrebščin splošna tendenca redukcije mezd in plač. Na drugi strani se je ugotovilo, da je bilo podjetje zaradi padanja cene cinka primorano revidirati obrat na minimum in zaradi nemožnosti podjetja ne plačuje že 10 let nitiške dividende. Glede na vsa ta dejstva je upravni svet zadržal svoje glasno da v tej situaciji pri najboljši volji ne more ugoditi zahtevam delavstva, tudi ne pod prestjo eventualne stavke. Stavka bi povzročila veliko škodo ne samo podjetju, temveč predvsem delavstvu, ki bo moralo biti dalje časa brez zaslužka. Vsekakor bi imelo pripravljenost stavke za posledico ukinitve obstoječe kolektivne pogodbe.

Ta odločitev upravnega sveta je bila sporočena zastopnikom tukajšnjega pododboja rudarske zadrage II. skupine in G. Leskošicu, tajniku Saveza metalnih rudnikov, v ponedeljek 16. t. m. ob 17. G. Leskošek je predljal izjavo upravnega sveta zbranemu delavstvu, G. Vodopivec pa je pozval delavstvo naj samo odloča. Delavstvo se je soglasno izjavilo za stavko in tako stavka, od 16. t. m.

Zloba ali otročarije

Ljubljana, 19. septembra

Včerajšnja beograjska »Politika« problem je pod naslovom »Siromasti dijaki v Ljubljani« priredila vso leto svoji veliki sejem starih knjig »Zlato« o našem dijaškem sejmu, ki mu je priložna tudi slika. Dopolnil »Politika« je smatral za potrebno obkrožiti se na prav neokusen in nedostojen način naš veselejem, ki je že opevavano dokazal, da dostojno in uspešno predstavlja našo državo in njeno pripravevanje po gospodarski osamosvojitvi ne samo na znotraj, temveč tudi na zunanji. Menda je prejel vse one velike uspehe ljubljanskega veselejem, ki so jih priznali in ocenili na najmerodajnejših mestih, kajti drugače si ne moremo misliti, da bi bil zapisal o tej naši največji gospodarski ustanovi tako omalovažujoče, obenem pa smešno in otročje besede.

— Ljubljanski jesenski veselejem — piše dopisnik »Politike« — se vrši istočasno kakor ta sejem knjig. Toda zdaj ni na njem niti od daleč toliko kupcev, kakor tu. — To fenomenalno primerjavo dijaškega sejma z našim veselejem bi si bila »Politika« pač lahko pribrala, čeprav smo že v svoji njeneza neizkušeni in razpoložljivi raznih »kulturnih dogodkov v Sloveniji, pobojev, umorov, tatvin itd. Če je narekovala dopisniku »Politike« njegovo duhovito otroška naivnost, je to opravičljivo, če pa tiži za tem zloba, bo treba na njo primerno odgovoriti, ker nam ne more biti vseeno, kako se opisuje in predstavlja ljubljanski veselejem onim, ki bi ga utegnili precejši na podlagi tega članka v »Politiki«.

Dalje prihodnosti.

MARN SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

»Ne bojte se me, gospa!« je vzdiknil razburjeno »Nočem vas zaustavljati in vznemirjati na vaši poti in srečal sem vas čisto po naključju. Ko pa sva po tolikih mesecih prvič zopet skupaj in na samem, mi dovolite samo nekaj kratkih vprašanj. Najprej: zakaj ste takrat tako naglo pobegnili od mene, da vam nisem mogel povedati tistega, kar vam sicer res ne bi bil smel, a bi bilo docela sprejemljivo vaše mnenje o meni? Potem: zakaj ste me tako ranili v »Bristolu« v Mariboru? In naposled: zakaj niste prebrali mojega pisma?«

»Ne vprašajte,« je dejala trdo. »Vi se še po vsem tistem upate ustaviti me in nagovoriti? Pustite me in odidite dalje!«

»Odgovorite mi vsaj na eno teh vprašanj.«

»Med nama ni nobenih vprašanj in odgovorov več, gospod Fr. Franče.«

»Pač, gospa, vsaj eno vprašanje in en odgovor. Ubili ste najino ljubezen in zato imam pravico...«

»Močite!« je kriknila skoraj divje in ga prekinila sredi stavka. »Ubili ste jo vi.«

»Prav to je znota, katero bi vam rad pojasnil. Sedaj ste poročeni, zakonca

žena ste drugega, zato me ne vežejo nobene dolžnosti več in lahko govorim.«

»Kaj neki bi mogli še govoriti? Vaše pravice me ne zanimajo. Ne trditte časa — mogel bi naju kdo videti...«

»Povedal bi vam rad tisto, kar sem vam hotel povedati že takrat, ko ste tako divje pobegnili od mene in kar sem vam napisal v pismu, ki ga niste prečitali.«

Nosim ga še vedno s seboj. Tu je. Segel je v žep in potegnil iz njega zavrnjeno pismo, ki je bilo še vedno zalepljeno, prav kakor mu ga je pošla vrnila.

»Ako nečete že poslušati mojih besed, potem ga vzemite, saj je itak vaše, namenjeno samo vam in nikomur drugemu na svetu.«

»Ohranite si ga.«

»Mi torej nečete izpolniti niti te edine zadnje prošnje? Prišegam vam, da nimam nobenega drugega namena kakor dokazati vam, da me krivo sodite in da sem nedolžen. Nobenega drugega...«

»Čemu bi se opravičevali? Vse tisto je že tako daleč; za vas in za mene. Pustimo...«

»A vendar, to pismo morate prečitati. Hodil bom za vami toliko časa, zastavljal bom bora vsa pota, izbral vsako pri-

DNEVNE VESTI

— Kraljica Marija v Dubrovniku. Včeraj popoldne je prišla iz Budve v Dubrovnik kraljica Marija z rumunsko kraljico Marijo in špansko princeso Beatrico. Prijetelje so se z avtomobili in prebivalstvo jih je navdušeno pozdravljalo. Proti večeru so se vrstile v Budvo.

— Dr. Vojta Marinkovič umrl. Včeraj popoldne je umrl v Beogradu bivši ministar predsednik in zunanji minister dr. Vojta Marinkovič, eden naših največjih politikov in državnikov. Na povratku iz Dubrovnika, kjer je bil na počitnicah in zdravljeno, se je v vlaku prehladil in takoj se je njegova bolezen srca in jeter še poslabšala. Za prejšnji teden je bilo njegovo stanje kritično. Zadnje dni se je po počitku še dokaj dobro, da je lahko sprejemal prijatelje in zdravnik se je mislil, da je nevarnost minila. Še včeraj po obedu je bil pri njem njegov brat Mihajlo. Po njegovem odhodu je pa bolnik naenkrat postal slab, onesvestil se je in kmalu je v naročju svoje soproge izdihnil. Pokopan bo v petek popoldne na državne stroške. Njegova smrt pomeni težko izgubo za vsa država. Kot politik in državnik je zarezal pokopini globoko brazdo v prve koščke naše mlade države, pa tudi inozemstvo ga je visoko cenilo kot moža izrednih sposobnosti. Večna slava njegovemu spominu!

— Za nova ravnanja SUZOR-a in okroglih uradov. Med delodajalci in delavci vlada veliko zanimanje za imenovanje novega ravnanja SUZOR-a in okroglih uradov. Gre za to, da se slednji odtarjati birokratem iz delavskega zavarovanja. Da bi imenovanje odzvovalo kolikor toliko delavskemu razpoloženju pretežno večine zavarovancev, je pokrenjena akcija vseh zainteresiranih krogov. Za skupno spomenko ministru socialne politike. Novo ravnanje bi imelo nalogo pripraviti vse potrebno za svobodno volitve v delavsko zavarovanje, da bi slednji prišla v polni meri do izraza volje delavcev in delodajalcev.

— Naš generalni konzul Cvjetiča zapušta Čehoslovaško. Jugoslovanski generalni konzul v Bratislavi Franjo Cvjetiča je bil imenovan za poslanika v republiko Čile. Že kot študent je navezal ozke stike s zidentom Masarykom v Pragi, kjer je študiral filozofijo. Njegovi stiki z Bratislavo datirajo iz leta 1924, ko je deloval tam prvič kot generalni konzul. Po diplomatski službi v Pragi, Hamburgu in Budimpešti je prišel lani zopet v Bratislavo, kjer je bil obnovljen naš konzulat.

— Pomorska razstava. Naš ad ant, ki jo je priredila v okviru letošnjega ljubljanskega velesejaja Jadranske straže, bo zopet odprta v petek, soboto in nedeljo, 20., 21. in 22. t.m. Tako bo omogočeno, da si bodo to razstavo ogledali tudi oni, ki to med velesejajom niso mogli. Na to opozarjamo zlasti ravnanstva naših srednjih in drugih šol. Pri skupnem obisku dijaštva je vstopnina Din 1.— za osebo, za ostalo običajno pa je Din 5.— za osebo.

— Odmev razstave Jadranske straže v inozemstvu. Kako veliko pozornost je vzbudila razstava Jadranske straže na ljubljanskem velesejaju, dokazuje tudi odmev v inozemstvu. Tako je priobčila naša tiska »Tagespost« zanimiv članek pod naslovom »Interesse Jugoslawien an Jadrana« izmed peresa nekoga LB, v katerem omenja cilje JS in pa važnost naše pomorske obale za gospodarstvo, poudarja, da v zadnjih letih naš pomorski promet razvija vse napreduje.

— Abiturienti I. drž. gimnazije v Ljubljani letnika 1908/09 bodo proslavili 21. t. m. v Ljubljani običajno mature. Vabimo vse sošolce, ki so obiskovali v nami v šolskih letih 1901. do 1909. navedeni zavod, da se tega prvega sestanka in abiturientske proslave zanesljivo udeležijo. Zbirališče v soboto 21. t. m. ob 19.30 v kolodvorski restavraciji v Ljubljani. Nihče naj ne izostane! Na veselo svidenje! — Za pripravljenele odbor: dr. Jakob Hodžar, odvetnik, Ivo Šubič, magistratni direktor, dr. Alojzij Veršič, odvetnik, Janko Vranjek, postajnačnik, dr. Stane Vrhovec, zobozdravnik, vsi v Celju.

— Zlato v Dunavu. Na čehoslovaškem delu Dunava so poskusili te dni z najmodernejšimi pripomočki izpirati iz dunavskega peska zlato in uspeh je bil presenetljiv. Iz 5.000 meternih etovov peska so izprali nad 120 gramov zlata. Zato so takoj ustanovili delniško družbo, ki ima okrog 5.000.000 Din kapitala in bo organizirala pridobivanje zlata iz Dunava. Dobro bi bilo, da bi tudi v našem delu Dunava poskusili izpirati zlato.

— Gostovanje Josipa Rijavca v Dresdenu. Naš znani tenorist Josip Rijavec je gostoval prejšnji teden v Dresdenu, kjer je nastopil v operi »Bohem«. Nemška kritika piše o njem zelo pohvalno. In pravi, da pričakuje še mnogo od njegovih bodočih gostovanj.

— Desetletnica hrvatskega planinskega društva »Runolist«. V nedeljo proslavi eno najglednejših hrvatskih planinskih društev »Runolist« 10 letnico obstoja in uspešnega dela, ki se je najlepše pokazalo v zgraditvi krasnega planinskega doma na Zagrebški gori.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani in Rogški Slatini. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 32, v Beogradu 29, v Sarajevu in Splitu 26, v Rogški Slatini 20, v Ljubljani 18, v Mariboru 14. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765, temperatura je znašala 12,8.

— Najstarejša Zagrebčanka umrla. Včeraj jutraj je umrla najstarejša Zagrebčanka Antonija Turner, stara 102 leti. Rojena je bila v Karlovcu kot zdravnikova hči in tudi njen prvi mož je bil zdravnik. Ko je praznovala svoj zadnji rojstni dan, je dejala, da bi rada živela še 150 let. Dosmrtni se je počutila dobro. V tork zvečer se je še napila mleka, potem je pa legla in zaspala, a prebudila se ni več.

— Sneg v planinah. Zima se je začela letos oglašati pri nas zelo zgodaj. Najprej je močno padla temperatura v tork in večeraj so pa dobile naše planine prvo letošnjo belo odejo. Zaradi snega v planinah se je ozračje še bolj ohlajalo, obenem je pa nehala deževati, davi je ležala nad ljubljansko kotlino gosta megla, ki se je dopoldne razpršila in posijalo je sonce.

— Pri kuhanju žganja padel na žerjavi. Co. Včeraj popoldne je 76-letni posestnik France Zibukovec iz Sočazice kuhaj žganje. Nenadoma mu je postalo slabo in je omahnil. Padel je na žerjavo in dobil nevarne opekline po vsem telesu. Ponudi so ga prepeljali v bolnico.

— Prijet tat. Včeraj je bil aretiran 60-letni brezposelni dimnikar Ernest Kralj, ki ga orožniki na Jeseterkem iščejo zaradi tatvine ogleke.

Iz Ljubljane

— Iz Poljski zadržniki v Ljubljani. Z večeršnjim popoldanskim vlakom se je pripeljal v Ljubljano 74 poljskih zadržnikov, ki napravijo daljši tisk po Jugoslaviji, da spoznajo naše zadržne in da se seznanijo z lepoto naših krajev. Na kolodvoru so goste pričakovali predstavniki naših zadrž. Prijatelj poljskega naroda in inž. Jelačin kot zastopnik banke uprave. Takoj po prihodu je poljske goste pozdravil dr. Basaj, želeč jim kar najbolj prijetno bivanje med nami. Za Društvo prijateljev poljskega naroda pa v poljski prof. Moje. Za pozdrave se je v imenu Poljakov zahvalil predsednik državne zadržne zveze Poljske g. Pomijalski, nato so pa gostje odšli v Akademski kolegij. Zvečer je bil Poljakom na čast prijateljski sestanek v nebotičniku, a davi so se poljski zadržniki že ob 7. zjutraj odpeljali v Kropo in Kamno gorico, da si ogledajo željarske zadržne, ki so ene najstarejših pri nas. Vrnejo se ob 19.

Zvočni kino Ideal

Samo še danes ob 4. 7 in 9/4
Renata Müller in Willy Fritsch
v vefilmu

„Kralja valčka“

Najnižja vstop.: Din 4.50, 6.50 in 10.

V nedeljo ob 1/21 Matineja
Dve sri — en utrip

— Iz Z.K.D. kino predstava. Jutri bo prva predstava v sezoni. Na programu je vefilm »Pesem pomladi«, v katerem poje slavni tenor Richard Tauber nebroj očarljivih pesmi. Opozorjamo cenjeno občinstvo, da bodo letošnje predstave izredno pestre in izbrane. Na programu je mnogo prekrasnih filmov iz vseh področij. Tudi otroci in mladina sploh bo prišla na svoj račun. Črtane šale in pripovedke bodo kot nalašč za nje. Jutrišnja predstava se začne ob 2.15 uri in to radi izredne dolgotrajnosti filma. Vstopnina znaša 3.50, 4.50, 5.50 in 6.50 Din.

— Iz Samo še nekaj dni nas loči od velike senzacije za Ljubljano. Prvič bo videla Ljubljano slavnega hudožestvenika V. R. Gardina v največji filmski drami sezone »Gospoda Golovljevi«. To delo je biser rusko-sovjetske filmske umetnosti, eno največjih umetniških del povojne Rusije. V. R. Gardin in njegova skupina so ustvarili umetno, vredno mnenja velikih ruskih umetnikov. Ta film si mora ogledati vsak, ki hoče spoznati globino slovenske duše, ki zna pokazati življenje v vseh odtenkih tako kot nihče drugi na svetu.

— Iz »Dobrodošla tombolca« in korist sirmasne ljubljanske mladine je pred pragram! Srečke za to prireditev mestne občine se že z vso vnemo prodajajo. Tudi šolska deca se je lotila te naloge in prvo prihodnjo razprodaja srečke svojim staršem in sorodnikom. Ljubljansko občinstvo prosimo, da prav prido sega po srečkah, ki jih je še mnogo v zalogi. Čim več bo prodanih, tem več revnih otrok bo deležno tople obleke in obutve za zimo, za kar vse je namenjen čist dobiček te tombole. Mestno oglaševstvo.

— Iz Izobraževalni in učni tečaj Trgovskega društva »MERKUR« v Ljubljani. Trgovsko društvo »MERKUR« priredi pomeni z oktobrom večerne izobraževalne tečaje ob delavskih v času od 19. do 21. ure. Predvideni so tečaji za računstvo, slovensko stenografijo ter začetni in nadaljevalni tečaj za laščino in nemščino. Računski tečaj bo združen z razlago najvažnejših gospodarskih vprašanj, kakor carine, valutnih vprašanj, kliringov. Prijave v društveni pisarni, Trgovski dom, pritiče, od 8. do 2. ure. Opozorjamo na koristnost teh tečajev, ki so poceni vsem zainteresentom na razpolago.

— Iz Se vedno: 23 svežih štajerskih jaje za 14 Din. Podružnica Ljww. Odprto od 8. do 12. in od 5. do 6. ure.

Hudožestveniki s

V. R. Gardin-om

pridejo v Ljubljano!!!

Iz Trbovelj

— Pred otvoritvijo hotela »ANA« na Sv. Planini: Te dni bodo končana zadnja dela na dovršitvi novega hotela »ANA« na Sv. Planini nad Trbovljami, v soboto bo uradna kolavdacija nove stavbe, v nedeljo bo pa slovesna otvoritev. Krasna stavba bo v resnici pomos Zasavcev, zlasti pa ljubiteljev naših lepših planin, katerih armada se z leta v leto množi. Pričakovati je, da se bodo slovesne otvoritve novega planinskega hotela udeležili prijatelji naših planin od blizu in daleč v takem številu, kakršnega Sv. Planina gostuje še ni videla. Je pa nova stavba tudi posebnost svoje vrste, ki bo privlačna za še tako zakrknjene zagovornike nižavškega samevanja. Novi hotel je zgradil tukajšnji stavbenik g. Bošič po osnutkih Prve produktivne zadržne tesarekih mojstrov v Ljubljani.

— Tombola gasilske čete Klek je bila v nedeljo rekordno obiskana. Ves prostorni prostor pred gasilskim domom je bil natrpan sredi željnih, od katerih so mnogi prišli celo iz oddaljenega Hrastnika, nekateri pa tudi iz Zagorja, kakor je to skoro pri vsaki tomboli, ki jih prireja ljubiteljska društva. To je zopet dokaz, da se ljudje ne plašijo dolge poti, ne vreme, na ki je bilo v nedeljo slučajno lepo, samo da zadostijo svoji želji po dobitku in sreči v igri. Gasilska četa Klek je imela dovoljenih je 5000 srečk, vendar je pa tam bilo tako sprotno organizirala, da so bili vsi zadovoljni. Delavske godba na pihal je priredila pred tombolo na prireditvenem prostoru koncert, kar je prireditelj in

razpoloženje se povečalo. Ljudje so v lep planinski okoliščini nekaj ura res pozabili na vse, na krsto, na sajeto dolino in na vsakdanje trpljenje, ko pa je nazadnje gasilski rog končal tombolo, se je pogosto vračalo v množice spoznanje, da jih more osrečiti le delo in pridnost lastnih rok.

— Sokolski nastop: V nedeljo je imel tukajšnji Sokol svoj redni letni nastop. Nastopili so vsi oddelki od dece do tovačev. Vsi oddelki so pokazali vesstranski napredek na vseh poljih telovadbe, kar je pripisati vztrajnemu, dolednemu in postrtovalnemu delu sokolskih voditeljev v telovadnici in na vežbišču. Oddelki so nastopili z sodelovanjem trboveljske sokolske godbe, ki je mnogo pripomogla, da so sokolski telovadci izvajali posamezne točke z izredno eleganco, eksaktnostjo in strunastostjo. Številno občinstvo je prišlo sokolskim telovadcem navdušene ovačije.

Iz Litije

Previdnost pri vezbanju. Poročali smo že o nesreči, ki se je pripetila na Borškem travniku na Grbinu, kjer je zadobil mali Kiferjev Jazek poškodbo na nogi s kopjem. Za nezgodo se je zanimala oblast, ki je ugotovila, da je bilo kopje privatna last nekoga grbinskega dečka. Da bi se take nesreče ne ponovile, je oblastveno prepovedano metati kopje, disk in krogo na obljudenih krajih. Mladini seveda tudi ni dovoljeno metati teh orožij nikjer, če ni poleg starejšega voditelja, ki je za vsako morebitno poškodbo odgovoren.

— Osebnost. Sodni oficijal g. Andrej Zebre je na lastno prošnjo premeščen s sreskemu sogišču v Skofjo Loko. Na novem službenem mestu mu želimo občo srečo.

— Poročena dva jubileja. Pvesko društvo »Lipa«, ki je med najstarejšimi društvi v Zasavju in je letos v 50. letu, je prelozilo proslavo petdesetletnice na prihodnje leto. Svečano proslavo 30-letnice obstoja litijske SPD so prelozili tudi naši planinci, ki so sicer nameravali proslaviti svoj jubilej že 15. t. m. na Sv. Gori.

KINO SLOGA

Ljubljanski Dvor — Telef. 27-30

Danes zadnji dan šrebanja za brezplačni radioaparati

in neprekidno zadnjikrat ob 16., 19/4 in 21/4 uri

Glasba: Fr. Lehár, Jarmila Novotna

FRASKITA

Najnovejši zvočni tednik in lep dopolnilni spored.

JUTRI premiera filma po oderski operi

POLJSKA KRI

Oskarja Nedbala, Ani Andra, Svetislava Petroviča, Hans Moser in drugi

Dobro je mišliti

— Kaj poročas na to? Sosed mi je vrget kamen v oko, ko sem igral klavir.

— Tepec neumni, saj te je vendar potem še bolje slišal igrati.

V tramvaju

— Zakaj se pa nočeš peljati v zadnjem vozu?

— Ker bom v prednjem prej doma.

PRODAM

Beseda 50 par. davek 3.— Din

Najmanjši znesek 8 Din

ZOPET SMO CENEJŠI. Pri ma sportni suknjiči Din 95.—

Trenchouth Din 420.— Spe

cialna izbira pump, mojne

hlače, perilo itd. Preseer

Sv. Petra 17. 4/L

Ivrdks

A. & E. SKABERNE

Ljubljana — javlja da jemlje

do preklica v račun zopet

HRANILNE KNJIGICE

provratnih ljubljanskih denar

nih zavodov (Mestne hranilnice,

Ljudske posojilnice itd.

MORSKE RIBE

Danes v veliki izbiri orade, lubin, lignje, švotje, cipli, trilje itd., dobro pripravljene na gradeli, in druga pripravljena jedila.

Vina prvovrstna, specialno viško opolo.

Cenjenim gostom se priporoča

GAJEV HRAM — Ljubljanski dvor

2729 M. CEPIČ.

Mestni pogrebni zavod

Občina Ljubljana

Umri nam je danes nenadoma naš nadvse

ljubljeni soprog, oče, stari oče, brat, stric,

tast in svak, gospod

KARL SCHLEHAN,

inšpektor monopolne uprave v pokoju.

Pogreb bo v petek, dne 20. septembra 1935

ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Florjanska

ulica 27, na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA — LILIE, dne 19. sept. 1935.

ELLA SCHLEHAN, roj. NEUHAUSEK,

soproga,

HILDA, HERTA, por. BENEŠ, FRIDA,

hčerke,

in ostale sorodstvo.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

Očka, ne prodaj me! — prosil mala SHIRLEY TEMPLE

MATERE! Ali hočete videti najganjlivejšo pesem otrokove ljubavi?

„Sanghaj - Newyork - Paris“

Predstave ob 4, 7.15 in 9.15 zvečer!!!

Nov način napovedovanja vremena

Važno odkritje ameriškega učenjaka dr. Abbota, ki pa še noče z njim v javnost

Bilo je že več poskusov in teoričnih razmišljanj, da bi se dalo vreme napovedati za več let vnaprej. Odkriti moret samo izkušnja in uspeh. Vse kaže, da je bil uspeh na tem polju slednjič dosežen po dolgem prizadevanju tajnika največjega ameriškega prirodoslovnega muzeja The Smithsonian Institution v Washingtonu dr. C. G. Abbota. Le-ta izhaja iz 23-letnega solčnega cikla. Takih več ali manj rednih ciklov v množici toplote in svetlobe začnega solca je več. Nekateri so v zvezi s solčnimi žarki, drugi pa z notranjimi pojavi na solcu. Vsek izmed njih ima svojo periodičnost in različno dolgot. Zato je težko primerjati jih z dogodki na zemlji. Poedini cikli so kakor valovi. Večjih dosežejo kulminacijo istočasno in potem se v svojem učinku silno ojačijo, drugi zopet doseže en ciklus recimo oni toplotnega izžarevanja višek, drugi pa pada in potem se medsebojno rušita. Lahko se pa tudi deloma prekrivata. Zato je zelo težko dognati, kako bi se ta ali oni razvijal sam zase.

Dr. Abbot je pa imel menda sroč pri tem, da je izbral za proučevanje 23-letni ciklus, s katerim je po njegovem mnenju v zvezi vse mogoče na naši zemlji od poplave reke Nila do neviht in strel. Poleg tega je neprestano izpopolnjeval svoje instrumente in opazovanja ter združeval to z novimi statističnimi metodami. Slednjič se mu je posrečilo važno odkritje. Dr. Abbot je pa zelo kritičen napram sebi in noče, da bi prišli njegovi izsledki v javnost, dokler se sam ne bo prepričal, da je točno vse, kar je dognal. Skozi več let bo opazoval vreme, če se bo res ujemalo z njegovimi napovedmi. Tako so njegove napovedi za letošnje in prihodnje leto še zapечатene v zavodu in bodo prečitane šele naknadno pred pričami, da jih bodo lete primerjale z zbranimi vremenskimi podatki za obe leti. f

Iz tega, kako je izpadla primerjava njegovih napovedi z vremenom v lanskem letu pa že lahko sklepamo, da je dr. Abbot res odkril način napovedovanja vremena za več let vnaprej. Za lansko leto je napovedal vreme za 66 različnih mest. Na teh so potem sproti beležili vreme in ko je dr. Abbot zdaj s svojimi znanstvenimi prijatelji primerjal napovedi z izsledki, je dognal, da so se napovedi v 27% sijajno obnesle, v 42 dobro, v 17 indifferenčno in v 14 slabo. V 69% se mu je torej posrečilo napovedati vreme zanesljivo, v 31% pa slabo. Počakati bomo morali, kaj nam prinese prihodnja leta. Če se bo ta način na-

povedanja vremena obnesel, bo novo odkritje dalekosežnega gospodarskega pomena zlasti za poljedelstvo, pa tudi za ribolov in prekomorsko trgovino vobče.

Zakaj je

razirna krema

„LA TOJA“

edinstvena, na svetu boste, zvedeli iz odgovorov, ki jih objavimo tekom prihodnjih tednov.

Črne srajce

Japonci so dobri trgovci in priznati jim je treba, da se znajo vsenu prilagoditi. Potom komisijonarjev prodajajo zdaj v Egiptu ogromne množice črnih srajcev enakega vzorca kakor so fašistične. Te srajce so pa tako poceni da se ljudje kar trgajo za nje, saj jih prodajajo po tri lire. Poleg tega so pa še okrašene s patriotskimi napismi, kakor »Viva El Duca«, »A noi l'Abyssinia« itd.

Te srajce, ki jih izdelujejo na Japonskem, gredo v Egiptu med italijanskimi priseljenci zelo dobro v promet. Japonci jih skušajo zdaj spraviti tudi v Eritrejo, kjer bi kaj kmalu izpodrinile italijanske blago, saj so neprimerno cenejše. Srečljivo in orožje Abesincem, črne srajce Italijanom — kdo bi se mogel dvomiti o trgovskem talentu Japoncev?

Pojasnjena tatvina

Škofja Loka, 19. septembra. Litiskemu dentistu Glaviču je bil prejšnji teden ukraden na Trati iz avtomobila na dvorišču gostine pri Anzeleu nad 6.000 Din vreden fotografski aparat. Včeraj popoldne so se igrali blizu kolodvora otroci na gmajni. Učenka IV. razreda meščanske šole Metka Zakotnikova se je naenkrat zapletla z nogo v jermen, sklonila se je in potegnila izpod praproti torbice s fotografskim aparatom. Obvestila je domače, ki so jo sprožili na Trato, da se je ukradeni fotografski aparat našel. Deklici je bila takoj izplačana nagrada 500 Din.

Orožniki so včeraj do poznega noči zasledovali tatn in aretirali dva domačina, ki tatvino sicer zanikata, toda vse govori proti njima in tako se bosta morala vdati. Zdal sedita v preiskovalnem zaporu.

Spominjajte se CMD

Kako sem se v 60. letu rešila gub

...IN KAKO SE MI JE POSREČILO, DA IZGLEdam 20 LET MLAJŠA

»Dosegla sem starost 60 let, torej starost, ko žena največkrat ne stremi več za tem, da bi bila privlačna. Vendar sem in gola radovednosti hotela preizkusiti na svojem razoranem in ostarelem obrazu delovanje kreme Tokalon, hraniva za kožo. Premislila moje presenečenje, ko so mi že po enomeščnem uporabljanju kreme začeli govoriti: »Vi se pomlajujete!« Te opazke so me opogumile, da sem vtrajala in po petih mesecih se je izvršilo čudo, da mi zdaj vsako, ki me vidi, pravi, da izgledam kot žena s največ 40 do 45 leti. Moja polt je svetla in nežna, prijetno rožna, a gube so se vse izgubile, komaj je nešt šled za njimi. To je čudovito! Ko bi torej hotela vse žene uporabljati kremo Tokalon, hranivo za kožo, ne bi bilo več stanka.

Pripombe: Dame, ki nimate postala to prsno, nase je prošla, naj njenežna imena ne objavimo. Vsakdo pa lahko vidi njen lastni rukopis. Kremo Tokalon, hranivo za kožo, vsebuje nenavadne hranilne sestavine, ki se najsikrneje in najspejšeje pripravljajo in ki so po zadnji najboljši specializovani neobhodno potrebne koži, da obrani svojo svetlost in čvrstost in da ostane svetla in brez najmanjše gubice. Uporabljajte kremo Tokalon, hranivo za kožo, rožne barve vsak večer preden greste spat, kremo Tokalon bela barve pa zjutraj in 3-4 dan. Čudili se boste, kako se Vam koža popravi in kako se izboljšanje kaže že po eni sami noči.

LJUBLJANSKI OBČINSKI SVET

Inkorporacija okoliških občin — Reforma tramvajskih vozni cen

Važne personalne izpremembe

Ljubljana, 19. septembra. Na včerajšnji seji ljubljanskega mestnega sveta je župan dr. Ravnhar sporočil, da je prejel od dvorne pisarne zahtev za udanostno brzojavko, Nj. Vel. kralju Petru II. v imenu mestne občine Ljubljane ob priliki njegovega rojstnega dne. Obenem se je župan zahvalil vsem, ki so sodelovali pri praznovanju rojstnega dne Nj. Vel. kralja, zlasti pa akciskemu odboru za vsi mesecanja. Nadalje je počastil spomin pokojnega deželnega glavarja kranjskega Franca Šukijeta, ki je bil ljubljanski častni meščan, pokojnega veleindustrija Dragotina Hribarja, pobornika domače industrije in gospodarstva, ter pred kratkim umrlih mestnih nastavljencev Alojzija Slanovca, Stepišnika in Gasilca Kuneja. — Mestna občina ljubljanska je poslala svoje zastopstvo k praznovanju 100-letnice rojstva Simona Jenka meseca avgusta v Mavčicah, letos pa bomo praznovali tudi 100-letnico rojstva Davorina Jenka, skladatelja naše državne himne in »Naprej zastave slave«. Na prošnjo »Slovene Matice ljubljanske« bo mestna občina postavila spominski steber v Kolodvorski ulici pred hišo, kjer je Davorin Jenko zasnil svoje oči. Dela za dograditev osnovne šole v Bežigradskem okraju so v polnem teku. Potrebno posojilo zanjo je že odobreno od finančnega ministrstva, pa tudi Sužor je naprosil, da ga pravčasno nakáže. Zato ni sedaj nobene ovire, da za dograditev potrebne šolskega posojila.

Inkorporacija okolice

Župan je končno omenil inkorporacijo okoliških občin k mestu. To je važno dogodek v razvoju ljubljanske mesta. Inkorporacijsko vprašanje je rešeno posrečeno, ker se ni povzročila nobena sila obstoječim razmeram. Z inkorporacijo je mestno prebivalstvo naraslo za 19.135 duš, tako da šteje velika Ljubljana sedaj 82.768 prebivalcev. Izdana so potrebna navedila magistratnim uradom da pripravijo vse potrebno za sestavo skupnega proračuna za prihodnje leto. Nove ljubljanske soseske pozdravlja župan v imenu ljubljanskega meščanstva najpričneje Naj bi združila vse ena misel, da bi Ljubljana po pravici nosila naslov tretje prestolnice Jugoslavije ter kulturnega in gospodarskega središča Slovencev.

Finančne zadeve

Za finančni odbor je poročal njegov članek Ivan Tavčar. Mestni svet je zavrnil razne prošnje za odpis predpisanih davkov in odobril prodajo oziroma zamenjavo nekaterih občinskih parcel. Državna uprava bo tlakovala Čojzovo in Askerčovo cesto v širini 6 metrov, ostanek 2 m pa mora tlakovati mestna občina na svoje stroške, ki bodo znašali 90.000 Din in ki se imajo pokriti iz proračunske rezerve. Banská uprava je svoj čas kupila od akademika kiparja Došnjara Mojzesov kip za 70.000 Din. Kipar Dolinar je prejel na ta račun 45.000 Din, sedaj pa je ponudil kip mestni občini v last za 13.000 Din, da bi ga postavila na enem izmed javnih prostorov v Ljubljani, če bi na to pristala banská uprava. Mestni svet je sklenil ta kip odkupiti za omenjeno vsoto, ako ne bo banská uprava ugovarjala. Za tem so bili dovoljeni nekateri krediti iz proračunske rezerve. Za regulacijo svetokriškega okraja prevzame mestna občina od Luckmanovih dedičev zemljišče v izm. 18.064 m² sveta za katerega bo plačala 192.420 Din v gotovini ter odstopila mestno hišo v Prekmurjski ulici št. 6 v vrednosti 350.000 Din s pripadajočim zemljiščem v izm. 1.200 m². Vse prenosne takse ima plačati mestna občina.

Debata o tramvajski tarifi

Predsednik maloželezniške družbe dr. Fetiha je poročal o predlogu za reformo tramvajskih tarif. Proti dosedanjim tarifam se je pojavil odpor, ker je bila zgrajena na sistemom prestopanja. Zato ni drugega izbora, kakor vrnitev k sistemom pasovne tarife. Po novi reformi bo znašala najnižja cena za 3 pasove 1.50 Din, najvišja pa 3.50 Din. Za kratko vožnjo, na razdaljo 4 postajališč, se uvaža ne glede na pasove cena 1 Din. Določene

pa so tudi druge značilne olajšave. Zjutraj ko tramvajski vozovi niso napolnjeni, se uvaža razen tega enotna cena 1 Din za vsako vožnjo, kar bo zlasti prišlo prav delavstvu. Gospodinj, ki hodijo na trg bodo dobile povratno karto za 1 Din v času od 8. do 11. dopoldne, ako pokažejo prejšnji vozni listek. Mesečni vozni listki za progo do 4 pasov bodo ne glede na število voženj veljali po 60 Din na mesec, preko 4 pasov 90 Din, za vso progo pa 120 Din na mesec. Dijaški vozni listki bodo veljali ne glede na število voženj po 30 Din na mesec. Nočno doplačilo 1 Din se bo plačevalo v polnočnem času od 22. ure dalje, v zimskem času pa od 21. ure. Kdor pa se hoče izogniti temu nočnemu doplačilu, lahko doplači k mesečnemu voznemu listku 10 Din na mesec. Dokler ne bo rekonstruirana dolenska proga, bo vožnja po njej veljala do magistrata 1 Din ne glede na dolžino.

V debati je mestni svetnik Rebek predlagal, naj bi se uvedle stalne vozne karte za 6 voženj, s katerimi bi bila šesta vožnja brezplačna. Razen tega naj bi Maloželezniška družba stopila tudi v stik s pošto direktno, da bi se uvedli na tramvajskih vozovih nabiralniki za pisma. Mestni svetnik Podgoršek je izrazil željo, naj bi se glede na odredbo 7% znižanje plač državnim in samoupravi uslužbencem ne znižale za itak nizke plače tramvajskih uslužbencev.

V debati je m. s. Seunig odobril v premembo tarife glede mesečnih kart, ki pomeni na eni strani pocienitev na drugi strani pa olajšanje vseh poslovanja z mesečnimi kartami. Pozdravlja tudi uvedbo jutranjih voznih listkov in povratnih kart za gospodinj, nikakor pa se ne more strinjati z zopetno uvedbo pasovne tarife pri običajnih enkratnih voznih listkih. S pasovno tarifo smo imeli že pred leti slabe izkušnje, nove vozne cene, ki gredo nazgor od 1.50 do 3.50 Din pa pomenijo nasproti dosedanjim tarifam še očitno podražitev, ker stane že pri štirih delnih progah vozna cena 2 Din, pri petih delnih progah pa že 2.50 Din. V bodoče bi moral potnik, ki se vozi n. pr. z dolenskega kolodvora v Sisko ali pa z Viča do Sv. Petra, plačati za običajni vozni listek 2.50 Din. Če se bo pa peljal od Viča do dolenskega mešnice ali do Vojne bolnice ali od remize do Viča, bi vozna cena znašala celo 3 Din za enkratno vožnjo. Tako ureditve tarife bi pomenila prav občutno podražitev, ki bi znašala n. pr. v relaciji remiza — Vič kar 100%. Sistem pasovne tarife povzroča mnogo dela tudi sprednikom, ki morajo na vsakega potnika paziti, kje vstopi in izstopi.

Najboljša bi bila uvedba enotne tarife 1.50 Din, kar razdalje niso tako velike, da ne bi bila možna. Zagrebški tramvaj je kljub enotni tarifi 1.50 Din edino na aktivno tramvajsko podjetje v naši državi, ki iz čistih dohodkov stalno lahko še povečuje omrežje. Bojazen, da b uvedba enotne tarife 1.50 Din povzročila občutno zmanjšanje, ni upravičena, ker bi se število potnikov gotovo povečalo.

Današnja frekvenca na ljubljanskem tramvaju je prav zaradi previsoke tarife zelo slaba. Splošna gospodarska kriza vpliva na frekvenco le deloma. Lani je znašala frekvenca na ljubljanskem tramvaju le 4.540.000 potnikov oziroma 6.790.000 potnikov v l. 1932. S primerno pocenitvijo vozne cene se bo dala frekvenca gotovo povisati vsaj na višino l. 1932, torej za 2 milijona potnikov. V prvem povojnem letu 1919, ko so bile vozne cene na ljubljanskem tramvaju razmeroma zelo nizke, smo imeli na tramvaju 5.730.000 potnikov, torej več nego sedaj, čeprav je medtem mesto po številu prebivalstva znatno naraslo in se je tudi omrežje tramvaja povečalo od 5 na 14,5 kilometra. V zadnjem vojnem letu 1918 smo imeli na ljubljanskem tramvaju celo 6,1 milijona potnikov. Če zaradi izrednih razmer izločimo l. 1918 in vzamemo za podlago primerjave leto 1919, vidimo, da je v tem letu prišlo v Ljubljani na 1 km zgrajene proge 1.120.000 potnikov, lani pa na 1 km zgrajene proge le 330.000 potnikov. To kaže, kolike možnosti so se dane za povečanje števila potnikov na ljubljanskem tramvaju in kako važna je v tem pogledu tarifa. Res je sicer, da bi bilo potrebno, pri uvedbi enotne tarife 1.50 Din, če hočemo doseči enake dohodke kakor doslej, da se število potnikov poveča za kakih 300.000, tako povečanje ne bi bilo dosegljivo, saj smo imeli l.

1932 za skoro 2 milijona več potnikov nego lani. Če pa se že ne moremo odločiti za uvedbo enotne tarife, uvedemo tarifo, ki predstavlja nekak prehod k enotni tarifi. Zato naj znaša do 5 delnih prog vozna cena enotna 1.50 Din, tako, da bi za vse relacije več v mestu samem veljala normalna enotna tarifa, do 7 delnih prog naj bi znašala tarifa 2 Din, do 9 delnih prog pa 2.50 Din. Vozne cene 2 Din in 2.50 Din bi predvsem veljale v relaciji proti St. Vidu, kjer je pocenitev najbolj potrebna, ker je sedanja vozna cena 3 odnosno 3.50 Din na tej progi očitno pretirana, saj je za 100% višja nego vozna cena po železnici.

M. s. Zemljč je priporočil, da bi se zopet uvedli bloki voznih listkov po 1 Din samo za tri pasove.

M. s. Kosem je izjavil proti predlogom m. s. Seuniga ter je zagovarjal predloge upravnega odbora Maloželezniške družbe.

M. s. Cepuder je izrazil obžalovanje, ker niso imeli mestni svetniki priliko, da bi se mogli že pred sejo mestnega sveta baviti s predlogi Maloželezniške družbe. Gotova skupina članov mestnega sveta se je v tem pogledu pokazala neuspešno. V mestnem svetu obstaja nekak »taji go-spodarsko-socialni klub«, o katerem se zdi, da mu nekateri člani mestnega sveta niso dobrodošli. Kar se tiče tramvajskih tarif same se je uprava Maloželezniške družbe sedaj prilagodila misli, da je bila dosedanja tarifa pogrešna in predlaga sama spremembo. Pri tem opozarja na zgled državnih železnic, kjer znižanje vozne cene za 28 odstotkov ni pravnice škodovalo in samo prineslo povečanje frekvence. Soglasja s predlogi m. s. Seuniga glede mesečnih kart, misli pa, da je sistem pasov, kakor ga predlaga referat, absolutno predrag. Napravil naj bi se vsaj poizkus s pocenitvijo. Za predloge referata kot celoto ne more glasovati, pač pa bi glasoval za pocenitvijo. Upošteva naj se tudi da bodo tramvajski spredniki z uvedbo novega sistema ogromno obremenjeni.

M. s. Ivan Tavčar je izjavil, da je dr. Cepuder dobro znan, da obstaja od zadnje seje mestnega sveta delovni klub ljubljanskih mestnih svetkov. V njem sta nad dve tretjini članov mestnega sveta Delovni klub se je informiral glede predlogov finančnega odbora ter zavel svoje stališče, toda dr. Cepuder pač ne more zahtevati, da bi ga morali vabiti na seje kluba, čeprav član ni. Dr. Cepuder bi lahko osnoval svoj klub, ki bi lahko na svojih sejah razpravljalo o vprašanjih, ki so na dnevnem redu sej mestnega sveta. Lahko bi se informiral o zadevi tudi pri vodstvu Maloželezniške družbe. Kar se tiče tramvajskih tarif, se eksperimenti ne smejo delati, ker bi samo povzročili primanjkljaj. Upoštevati se morajo dejstva, da je Maloželezniška družba v Ljubljani edina, ki ima v državi svoj svet glasuje za predloge upravnega odbora Maloželezniške družbe.

M. s. Pičman je predlagal, naj se zadeva za sedaj odloži z dnevnega reda in ponovno prouči.

M. s. dr. Cepuder je odgovoril m. s. Tavčarju, da je bil delovni klub osnovan brez vednosti ljudi, ki so tudi člani mestnega sveta. Ta klub se je formalni, ko so se izpremenile politične razmere. Očitek m. s. Tavčarja, da opozicija ne skrbi za zmanjšanje primanjkljaja Maloželezniške družbe, zavrača ter ponovno opozarja na primer znižanja vozne na državnih železnicah.

Seunig je glede na pripombo g. Tavčarja, da bi se vsakdo lahko informiral v pisarni Maloželezniške družbe, kakšna bo nova tarifa, poudaril, da bi Maloželezniška družba pač dala lahko na razpolago predlog nove tarife vsem občinskim svetnikom vsaj en dan pred sejo mestnega sveta. Glede na trditve g. Kosma, da je nova tarifa pravična, ugotavlja, da je nova tarifa najdražja za delavstvo in ubožne sloje, ki so primorani stanovati na periferiji.

Predsednik Maloželezniške družbe dr. Fetiha je v svojem odgovoru na razne pripombe izjavil, da bo predlog g. Rebeka za uvedbo voznih listkov vsaj za 6 voženj upošteval. Gre samo za določitev primerne tehnične oblike, naker bo predložen občinskemu svetu. Kar se tiče želje g. Podborška, naj bi se plače tramvajskih uslužbencev ne znižale, zagotavlja, da glede na že obstoječe nizke plače na kaj takega nihče ne misli, v ostalem pa je tramvajška družba za sedaj delniška družba in je tu država ne more k temu prisiliti. S predlogi g. Seuniga se ne strinja, ker bi bilo

absolutno nemogoče vzdrževati ravnotežje v tramvajskem proračunu. Tudi v Beogradu imajo tarfo do 3 Din. Ta tarifa se je v Beogradu obnesla, v kolikor pa je nižja, je treba vedeti, da so razmere v Beogradu čisto drugače kakor v Ljubljani. Pocenitev tarife ne bi pomenila zboljšanja, ker se je tudi pri državnih železnicah pokazalo, da se je kljub povečani frekvenci zaradi znižanja vozne za 28 odstotkov zmanjšal inkas, za 5%. Pocenitev na 2.50 Din bi pomenila skok v temo. Zato predloge g. Seuniga odklanja, kakor tudi predloge dr. Cepudra, da naj bi se glasovalo le o poposameznih točkah.

Pri glasovanju je bil predlog Pičman naj se zadeva odloži in na novo prouči, odklonjen proti 5 glasovom. Prav tako so bili odklonjeni predlogi Seuniga proti 5 glasovom. Končno je bil predlog upravnega odbora Maloželezniške družbe sprejet z vsemi glasovi proti 5.

Na predlog predsednika upravnega odbora Maloželezniške družbe dr. Fetiha je mestni svet nadalje sklenil glede na prekarno stanje te družbe odgoditi plačila anuitete za leto 1934, tri dvanajstine leta 1935 in za l. 1936 — 36.

Tlakovanje tramvaja do St. Vida

Izven dnevnega reda je mestni svet se obravnaval tlakovanje tramvajске proge do St. Vida. Maloželezniška družba je prevzela svoj čas pogoj, da bo, ko se bo modernizirala državna cesta Ljubljana — Kranj, prilagodila cestniške tramvaja novi cesti. Po zadnjih računih bi veljalo to delo okroglo 775.000 Din. Maloželezniška družba je pripravljena prevzeti to breme, vendar ni v stanju zaradi finančnih težav nositi teh stroškov na enkrat. Zato se je v Beogradu dosegel sporazum, da bo stroške za tlakovanje plačala država, mestna občina pa prevzame garancijo, da bodo stroški odplačani v polletnih obrokih po 100.000 Din začeti z letom 1936. Predlog je bil odobren.

Gradbene zadeve

Nato je poročal v imenu tehničnega odbora načelnik inž. Pavlin. Na njegov predlog je mestni svet odobril spremembo načina zazidave pri zgradbi šolske poliklinike, rešil več zaprosilnih parcelacij, ter slednji sklenil opustiti in zatvoriti ulico »Zagato«, ki teče iz Igriske ulice paralelno z Erjavčovo cesto. Na dnevnem redu je bila še točka o sklepanju glede opustitve pokopališča pri Sv. Kristofu, ker pa zadeva ni še popolnoma razčiščena je mestni svet odložil sklepanje o tem vprašanju.

Personalne zadeve

Nato je načelnik personalno-pravnega odbora dr. Šubič poročal o raznih prošnjah za zagotovitev in sprejem v domovinsko zvezo. Mestni svet je tudi vzel na znanje imenovanje članov disciplinske sodišča I. stopnje, kakor jih je naznanila banská uprava, in je odobril pokojniški pravilnik za nameščenice Mestne hranilnice ljubljanske. Končno je na predlog personalno-pravnega odbora mestni svet interpretiral § 21 službenega reda in § 57 mestne službene pragmatike za mestne delavce ljubljanske, ki jim pripada dopust.

Samostojni predlogi in vprašanja

Po izbrpanju dnevnega reda je predsednik dr. Ravnhar prebral več samostojnih predlogov in jih odkazal prejšnjim odborom, med drugim dr. Klepa in Rupnika za ureditve cest v vzhodnem delu mesta do Ambrozevega trga in do Domobranske ceste, m. s. Čotarja za definitivno nastanitev uslužbencev mestne cestne železnice, ki so uslužbeni nestalno že čez 4 leta, in podžupana prof. Jarca glede kmetijske službe v mestu Ljubljani, ki zahteva naj se v proračun za l. 1936 — 37 vnese postavka za mestnega agronoma in mestnega veterinarja, ter za olajšanje poslovanja pismonoš s tem, da bi h šolci posestniki uvedli v prtiličih h šolke pisma posameznim strankam. Prav tako naj se pismonošem dovoli v službi cenejši prevoz s tramvajem, Anton Adamič je vložil samostojni predlog za zvezo med gornjim in spodnjim delom Korytkove ulice, nadalje o pravkar objavljeni redukciji plač državnih in samoupravnih nameščenecv za 7%. Ljubljana je po pretežni večini uradno škodo mesto in bo ta redukcija zato pomenila ogromno škodovalanje tudi ljubljanskih trgovcev in obrtnikov ter vse kmetijske okolice, ki ji je državni nameščenec glavni odjemalec.

Končno je predsednik prebral še tri vprašanja podžupana Jarca in sicer o napravi mednarodnih prometnih znakov v Ljubljani, o čemer je mestni svet svoj čas že sklepal, nadalje zgradbi letalskega prometa za Ljubljano, za katerega žrtvuje vsako leto 192.000 Din, več kakor katerokoli drugo mesto, ki jim je zgradila državna letališča. Tretje vprašanje podžupana se tiče terjatve ljubljanskih obrtnikov proti društvu »Trgovska akademija«, ki se niso plačane.

Predsednik dr. Ravnhar je odgovoril na vsa tri vprašanja. Sredstva za mednarodne prometne znake v višini 18.000 Din so že zagotovljena. Glede letalskega prometa bo stopil v stik s pristojnimi čimtelji in bo skušal doseči izpolnitve želja interpellanta. O odgovoru na tretje vprašanje poročamo posebej.

Tajna seja

Javni seji je sledila tajna seja mestnega sveta, na kateri so se obravnavale razne personalne zadeve. Med drugim je bilo sklenjeno, da se namesto pokojnega Alojza Slanovca postavi kot vodja kulturnega odbora dr. Rudolf Mole, profesor mestne realne gimnazije. Nadalje je bilo sklenjeno, da se zopet pokliče na aktivno službovanje ravnatelj Mestne hranilnice dr. Fran Černe in da se zaradi bolezni upokojil kontrolor Mestne hranilnice g. Zorko Prelovčec. Po položajih predpisanih izpiti je bila priznana stalnost uradnikom dr. Grosliju, Branimiru Petroviču in prof. Andriju Kuljušu. Profesoru ženske realne gimnazije dr. Janku Pretnarju se podaljša dopust za šolsko leto 1935/36. Profesorom ženske realne gimnazije Prunkovi Kseniji in dr. Blinčevi se odpove služba zaradi redukcije prvega razreda ženske realne gimnazije.

Novosti v sovjetskem šolstvu

Sovjetski mladini je prineslo novo šolsko leto več novosti, čujh glavni namen je utrditi disciplino v šoli in učiteljevo avtoriteto. Prosvetni komisariat naglašajo v svojih novih naredbah strogo postopanje pri izpiti in razporeditvi urnikov, tako, da bi dobili dijak čim širšo izobrazbo, ne da bi bili preobteženi s šolskimi nalogami in dolžnostmi, ki se izmika iz okvira učne osnove. Radek opozarja v kritiki novih vladnih naredb organov komunistične stranke, naj se varujejo vsega, kar bi utegnilo omejit učiteljevo avtoriteto v šoli. Svetuje jim, naj se v primerih konfliktov med šolsko mladino in učiteljskimi zbori zavzemajo za učitelje, čeprav pravica ni izključno na njihovi strani. Učiteljeva avtoriteta mora ostati nedotaknjena. Primeri, ko je mogel d. ševno dorašiti učenec zlonamerno nadlegovati z nesilnimi vprašanji učitelja, ki je bil duševno nekoliko zgostel, morajo enkrat za vselej prenehati. V šoli mora zavladati najstrožja disciplina, učitelj mora biti nedotakljiv. Je pa vprašanje, kako se bo nova metoda obnesla tam, kjer so postavili za vzor sovjetske učništvo. Učiteljeva avtoriteta mora ostati učenska, ki je ovdaj starejši učitelje, da niso dovolj vneti komunisti.

Druga zanimiva novost v Rusiji je enotna obleka za šolsko mladino. Otroci od petega razreda ljudske šole bodo morali nositi uniformo, s kratkimi hlačami, od petega razreda pa dolge hlače. Tudi deklice dobe enotne obleke. Poedini tip šol dobe uniforme različne barve. Za tekstilno industrijo bo pa pomenila šolska uniforma tipizacijo in torej veliko olajšanje izdelave. Kdaj dobe vsi učenci uniforme, v odloku ni povedano. Najbrž se se prevleče živo v spominu nezadovoljstvo moskovskih staršev, ki so v začetku šolskega leta zamažali iskali čevlje in najrajše nejo obleko za svoje otroke.

Res je

Učitelj: Katere zobe dobi glavek našej preji?
Učenec: Mlečne.
— Katere pa nazadnje?
— Umetne.
Nadebudna hi
— Draga hi, sporočiti ti moram, da si nam s svojim odhodom z doma močno škodovala. Odkar te ni več doma, so se preselili od nas vsi podnajemniki — Tvoja mati.

Ubogljiv do skrajnosti

Francoski kralj Ludvik XIV. je nekoč dejal svojemu dvornikanu: Kralji imajo svojo moč po milosti božji. Če vam zapovem skočiti v vodo, morate brez oklevanja ubogiti. Vojvoda de Vuise je takoj vstal in stopil k vratom.
— Kam pa? — ga je vprašal kralj.
— Grem se učiti plavati.

Lion Feuchtwanger:

33

Žid Süs

Roman

Süss se mu je v duhu posmehoval. Kako strahopeten je! Vedno bi se sam skrival. Čemu torej moč, če ne le pokažemo? Ti bedasti, zastareli predsodki! Le nikar opozoriti nase kristjanov. Vedno naj bi se tiščal v senci. Naravnost na svetlo se postavim in pogledam vsakemu v oči.

Z velikim sijajem se je napolnil v Frankfurt. Posetil je svojo mater, da bi se ji pokazal v vsem razkošju. Ta krasna stara dama — po nji je imel svoja bela lica in velike, žive oči — je živela v prijetnem blagostanju prazno življenje. Ah, kako burni so bili prej njeni dnevi. Z iskri mi konji se je vozila igralka Michaela po vsej Nemčiji in vsa pota so bila polna moških, pustolovščin, hrepenenja, zmagoslavja, bolesti in nemira. Zdaj je dajala svojemu življenju samo zunanji videz bujnosti, po cele ure se je ukvarjala s svojim telesom, vzdrževala obsežno, živahno korespondenco in posegala v življenje neštetih svojih znancev. Süs je stopil pred njo v vsem razkošju in stara dama je z

največjim užikom pasla na njem svoje oči.

V pisane pene njegove zgovornosti je naenkrat posegel rabbi Gabriel. Süs je brz spregovoril s sladkim zmagoslavljem o ženskah, ki so se gnetle po njegovih sobah in Michaela ga je željno poslušala. Naenkrat je pa široko, mrko starčevno obličje strlo te svetle raznolike slike kakor orjaški hloď. Da, vedel je, da je novi vojvoda že zapustil Dunaj in da kmalu prispe. Süs bo najbrž na poti k njemu. Govoril je s tako hladnim, trudnim posmehom, da so se zdeli vsi Süsovi uspehi neznatni in dvomljivi. Potem je vprašal mimogrede, kdaj pride Süs končno v Hirsau, češ, da bi ga otrok rad videl. Ker se je Süs izmotaval, ni več silil vanj, samo gube na čelu so se mu še bolj poglobile. Pogled mu je uhajal z matere na sina, s sina na mater. Kmalu je odšel.

Le s trudom je zbral Süs svoj po vseh kotih razmetani ponos in blesk. Počasi in nekam plaho se je znova zvil v svoje razkošje ter se začel previdno norčevati iz starca. Toda mati mu ni več pritrjevala in njegov odhod še daleč ni bil tako blesteč in zadovoljen, kakor prihod.

Odpeljal se je hitro v Regensburg. Vojvoda ga je sprejel bučno, v dobri

volji. Remchingen rdeč kakor potonika pod belo lasuljo, ga je napadel s kosmatimi dovpti. Ni mogel trpeti židov, a ta mu je bil dvojno zopern s svojim pretirano uglašenim, vijudnim vedenjem. Tudi stari Thurn — Taxis se je držal rezervirano; Židov ni mogel pozabiti, da je bil takrat v Monbijou onemogočil njegov bledozolti suknjič s svojim bledozoltim salonom.

Zelo dobrohotno in prijazno ga je sprejela vojvodinja. Milostno mu je pomolila v poljub majhno, mesnatu, lepo negovano ročico, dočim si je z drugo ceremonielno pridrževala zgornje gube krila, kakor so velevali običaji. Oh, kakšne temne brezbožne misli so jo nemara prešlele, ko ji je poljubil roko in kako modno je bil obločen, od pete do glave. Zanimivo je bilo imeti pri sebi takega žida, ki je bil kakor najelegantnejši gospod iz Versailles in ki je prikrival svoje hudobno židovsko srce, gotovo polno zlobe in strupa, pod tako krasnim rjavim suknjičem.

Pozneje, ko sta ostala sama, ga je vprašal vojvoda, kako je kaj z razpoloženjem v deželi. Süs je takoj uganil, koliko je vojvodi leželo na njegovi sodbi. Takoj je postal iz njega trgovec, stvarjen, osredotočen, oprezno vohajoč. Prebrisani finančnik je sedel napetih

živcev v nestrpnem pričakovanju. Spravil je iz vojvode več, nego vojvoda iz njega, in svoje odgovore je znal tako spretno zasukati, da je z njimi samo potrdil načela Karla Aleksandra.

Le-ta ga je nenadoma potrepljal po rami. S tem svojim magom me torej le ni naplajal, vražji žid. Süs se je zdrnil in odgovoril proti svoji navadi oklevajoče, plaho in prisiljeno, da so ga kabalistična prorokovanja tudi nekaj veljala. Ni torej čuda, da so zanesljiva in točna. Vojvoda ga je pogledal po strani in nekam slabe volje je odgovoril, da je rabbi vendar prorokoval slab konec. Če je njegovo prorokovanje tako zanesljivo, zakaj mu Süs služi in posoja denar? Na to je Süs po kratkem premisleku odgovoril, da leži to, kar smatra rabbi za dobro in zlo, neke druge, a ljudem, ki imajo zmisel za resničnost, kakor on in Njegova Svetlost se ni treba zaburjati zaradi takih metafizičnih stvari.

Naenkrat je obmolnil, šapo mu je zaprl, glava mu je klecnila na stran. Bilo mu je, kakor da mu nekdo gleda čez glavo, človek z njegovim lastnim obrazom, toda povsem meglen, izgubljen, kakor se v mraku. Tudi vojvoda je molčal. Vse stvari okrog njega so bile izgubile svojo barvo. Žid je izginil pred

njim. Videl je samo sebe, kako pleše čuden, omotičast ples; pred njim je stal strahotni magus, rabbi Gabriel, držel ga za eno roko, za drugo roko ga je držal Süs.

Iz tega privida ga je zdrnil Süs. Napeljal je pogovor drugam. Vojvoda je govoril zelo zaničljivo in ogorčeno o svojem bratu princu Henrik Friedrichu in o njegovih spletkah z deželnimi stanovni. Na to je Süs navezal previdno se je norčeval iz mirnega boječega zarotnika, pripovedoval je o njegovi ljubici, o tihem duševno omejenem bitju. Vojvoda je poslušal z zanimanjem, to ga je spravilo v dobro voljo, toda svoje škodoželjnosti ni prikrival. Pasja noga! Mirni Henrik je gotovo suh grizljaj za to dekle, on je kakor suha pečenka brez omake. Smejal se je, da se je kar za trehuh držal in oči so se mu iskrale, kakor da odseva iz njih nov naklep. Žid gotovo pozna to dekle, naj jo opiše. Žid jo je previdno in strokovnjaško opisal, to hčerko malega podelskega plemiča, mirno, veliko, težko, njeno toplo, mirno mladost. Vojvoda je poslušal škodoželjno, bil je zadovoljen. Židove besede je kar požiral. Njegov naklep je bil očitno dozorel. Dober poznavalec je žid, se je zasmejal. Razume se na krščansko meso, cigan grdi.